

Attieksme pret korupciju Latvijā

SABIEDRĪBAS UN UZŅĒMUMU APTAUJAS

2021.gada februāris

SATURS (1)

I. KOPSAVILKUMS

II. SABIEDRĪBAS APTAUJA

1. Metodoloģiskā informācija
2. Personiskā saskarsme ar korupciju- dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas
3. Attieksme pret kukuļdošanu
 - 3.1. Gatavība dot kukuli
 - 3.2. Iemesli, kuru dēļ varētu dot kukuli
 - 3.3. Barjeras, kas varētu atturēt dot kukuli
 - 3.4. Rīcība, saskaroties ar korupcijas gadījumiem
4. Priekšstati par dažādu pasākumu nepieciešamību korupcijas mazināšanā
5. Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā
6. Dažādu institūciju godīguma vērtējums

SATURS (2)

III. UZŅĒMUMU APTAUJA

1. Metodoloģiskā informācija

2. Saskarsme ar korupciju

2.1. Saskarsme ar valsts un pašvaldību institūcijām, dažādu jautājumu kārtošanas pieredze

2.2. Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādus jautājumus

2.3. Korupcijas pazīmes publiskajos iepirkumos

2.4. Informācijas avoti par negodīgiem vai šaubīgiem darījumiem valsts un pašvaldību iestādēs

2.5. Korupciju veicinošie apstākļi valsts un pašvaldību iestādēs

3. Attieksme pret kukuļdošanu

3.1. Gatavība dot kukuli

3.2. Iemesli, kuru dēļ varētu dot kukuli

3.3. Robeža, kad pateicība/ dāvana kļūst par kukuli

4. Priekšstati par dažādu pasākumu nepieciešamību korupcijas mazināšanā

5. Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā

6. Dažādu institūciju godīguma vērtējums

I. Kopsavilkums

- ❖ Korupcijas pētījuma gaitā tika veiktas sabiedrības (1000 respondenti) un uzņēmumu (420 respondenti) aptaujas. Pētījuma rezultāti atklāj, ka, gan sabiedrībā vispār, gan arī uzņēmējdarbības vidē, apmēram 20% iedzīvotāju un uzņēmēju ir veikuši vai pieļauj iespēju veikt koruptīvas darbības, dominējošā sabiedrības un uzņēmēju daļa to noraida:
 - ✓ Pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas neoficiālus maksājumus, dāvanas vai pazīšanos ir izmantojuši 20% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju un 21% uzņēmumu. Jāatzīmē, ka vairākumā gadījumu tika izmantota pazīšanās, personiskie sakari.
 - ✓ Kukuļa došanas iespēju kādai valsts vai pašvaldības amatpersonai pieļāva 21% iedzīvotāju un 19% aptaujāto uzņēmēju.
- ❖ Sabiedrībā pazīšanās, neoficiāli maksājumi vai dāvanas visbiežāk izmantoti kārtojot veselības aprūpes jautājumus (16% gadījumu), savukārt uzņēmējdarbības vidē - kārtojot ar būvniecību saistītus jautājumus (20% gadījumu).
- ❖ To iemeslu analīze, kāpēc iedzīvotāji vai uzņēmēji varētu izšķirties dot kukuli valsts amatpersonai, atklāj, ka kukulis bieži vien kalpo drošības sajūtai, ka problēma vispār tiks risināta un darbinieki būs laipni un atsaucīgi.
- ❖ Gan sabiedrības, gan uzņēmēju aptaujās visbiežāk tika pārstāvēts viedoklis, ka korupcijas aktualitāte, kas saistās, gan ar augsta, gan zemākā līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu, pēdējo četru gadu laikā nav mainījusies. Atšķirīgas tendences vērojamas pārējo respondentu vidū – ja uzņēmēju aptaujā salīdzinoši biežāk tika pausts pozitīvs viedoklis, ka kukuļdošana pēdējo 4 gadu laikā ir mazinājusies, tad sabiedrības aptaujā salīdzinoši biežāk tika pausts pretējs uzskats, ka korupcija valstī iet plašumā.
- ❖ Sabiedrība kopumā kritiskāk nekā uzņēmēji vērtēja situāciju ar korupciju valstī, tendences, sabiedrībā kopumā rezervētāk tika vērtēts arī dažādu institūciju, valsts iestāžu godīgums, runājot par korupciju. Uzņēmēju priekšstatī par institūciju godīgumu bija ievērojami pozitīvāki. Nevainojama reputācija, runājot par korupciju, gan sabiedrībā, gan uzņēmējdarbības vidē, ir Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam (VUGD) un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai (VSAA). Negatīvs uzticēšanās reitings, runājot par korupciju, gan iedzīvotāju, gan uzņēmēju aptauju rezultātos, ir Latvijas valdībai un parlamentam.
- ❖ Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs tika vērtēts, galvenokārt, pozitīvi, to kā godīgu raksturoja 37% aptaujāto uzņēmēju un 26% iedzīvotāju. Kritisku viedokli pārstāvēja 14% uzņēmēju un 19% iedzīvotāju. Pārējie respondenti sniedza neitrālu vērtējumu vai nespēja sniegt konkrētu vērtējumu.

❖ Saskaņā ar sabiedrības aptaujas rezultātiem:

- ❑ Pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas neoficiālus maksājumus, dāvanas vai pazīšanos ir izmantojuši 20% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju.
- ❑ Dažādu lietu risināšanā, galvenokārt, izmantota pazīšanās, to atzina 14% pētījuma dalībnieku. Nelielas (simboliskas) dāvanas, piemēram, ziedus, suvenīrus, reprezentācijas priekšmetus, saldumus devuši 5%, tikpat daudz aptaujāto iedzīvotāju veikuši neoficiālus maksājumus.
- ❑ Visbiežāk (vairāk kā 10% gadījumu to respondentu vidū, kas kārtojuši attiecīgo jautājumu) pazīšanās, neoficiāli maksājumi vai dāvanas izmantoti kārtojot sekojošus jautājumus:
 - Veselības aprūpes saņemšana (neoficiāli risinājumi izmantoti 16% gadījumu);
 - Darbā iekārtošanās valsts vai pašvaldību iestādēs (neoficiāli risinājumi, galvenokārt pazīšanās, izmantoti 10% gadījumu).
- ❑ Vēl 7%-8% gadījumu neoficiāli risinājumi izmantoti kārtojot sekojošo - nekustamā īpašuma lietu kārtošana; izglītības iegūšana (bērnudārzs, skola, augstskola); jautājumu kārtošana tiesās, kā arī pašvaldībās.
- ❑ Attieksme pret kukuļdošanu sabiedrībā kopumā ir noraidoša. Kukuļa došanas iespēju kādai valsts amatpersonai pieļāva 21% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Pētījuma rezultātu analīze respondentu grupās, kas izveidotas pēc dažādām sociāli demogrāfiskajām pazīmēm, neatklāj kādas zīmīgas tendences. Nedaudz biežāk (27% gadījumu) kukuļa došanas iespēju pieļāva respondenti vecumā no 50 līdz 59 gadiem.
- ❑ Nozīmīgākie iemesli, kāpēc iedzīvotāji varētu izšķirties dot kukuli valsts amatpersonai (minēja vairāk par 25% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju):
 - ✓ Ir lielāka drošība, ka problēma vispār tiks risināta (minēja 32% respondentu);
 - ✓ Ir pārliecība, ka tiks panākts problēmas pozitīvs (vēlamais) risinājums (30%);
 - ✓ Drošība, ka tādējādi ir garantēta pakalpojuma kvalitatīva izpilde (28%);
 - ✓ Darbinieku attieksme ir laipnāka un pretimnākoša (27%);
 - ✓ Jautājums (problēma) tiek izskatīta ātrāk (25%).

- ❑ Nozīmīgākās barjeras, kas varētu atturēt dot kukuli (minēja vairāk par 30% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju):
 - ✓ Tiek veicināts ierēdņu, darbinieku negodīgums (minēja 53% respondentu);
 - ✓ Morāli nepieņemami, kauns dot kukuli (47%).
 - ✓ Mani uztrauc sabiedrības korumpētība (46%);
 - ✓ Bailes, ka par kukuļiem pieķers, var sodīt (31%).
- ❑ Par korupcijas gadījumiem gatavi ziņot, atklāti vai anonīmi, ir vairākums (57%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Jānorāda gan, ka to respondentu skaits, kuri būtu gatavi ziņot par korupcijas gadījumiem atklāti ir tikai 18%, savukārt 39% aptaujāto ir gatavi ziņot par koruptīvām darbībām, taču tikai anonīmi.
- ❑ Biežāk minētā rīcība personiski saskaroties ar korupciju (tiek pieprasīts kukulis, amatpersona pārkāpj savas pilnvaras):
 - Ziņotu Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam (KNAB) (tā atbildēja 34% respondentu);
 - Pastāstītu par šo gadījumu radiem, paziņām (30%).
- ❑ 22% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju atzina, ka labprāt ziņotu par korupciju, taču nezina, kur vērsties.
- ❑ Tikai 5% aptaujāto atzina, ka par korupcijas gadījumiem nevienu neinformētu un neziņotu nevienai iestādei.
- ❑ Sabiedrībā dominē viedokļi (tam piekrita vairāk nekā trīs ceturtdaļas aptaujāto), ka nozīmīgi risinājumi cīņā ar korupciju būtu sekojoši soļi:
 - ✓ Jānodrošina lielāka informācijas atklātība attiecībā uz tām personām/ organizācijām, kuras ietekmē lēmumu pieņemšanu (lobēšana) (kā ļoti svarīgu vai svarīgu šo soli vērtēja 92% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju);
 - ✓ Stingrāka publisko iepirkumu kontrole (svarīgi 89% respondentu);
 - ✓ Tiesām jāpiespriež bargāki sodi kukuļņēmējiem un kukuļdevējiem (svarīgi 84% respondentu);
 - ✓ Ierobežot iespējas privātpersonām ziedot līdzekļus politiskajām partijām (svarīgi 77% respondentu);
 - ✓ Ētikas kodeksu un saistošu pretkorupcijas programmu iedzīvināšana (svarīgi 75% respondentu).

- ❑ Papildus līdzekļu piešķiršana Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam, kā ļoti svarīgu vai svarīgu pasākumu korupcijas samazināšanā, vērtēja 45% aptaujas dalībnieku.
- ❑ Kopumā sabiedrībā biežāk pārstāvēts priekšstats, ka problemātika, kas saistās ar valsts amatpersonu kukuļošanu, ir drīzāk pieaugoša nekā krītoša. Pēc iedzīvotāju domām valstī nedaudz aktuālāka ir korupcija augstākajā līmenī. Gandrīz trešdaļa (31%) aptaujas dalībnieku uzskata, ka problēmas, kas saistās ar augsta līmeņa korupciju, pēdējo 4 gadu laikā ir palielinājušās. Runājot par zemākā līmeņa korupciju šādu viedokli pārstāvēja 26% respondentu.
- ❑ To iedzīvotāju skaits, kas pārstāvēja viedokli, ka korupcija pēdējo 4 gadu laikā ir mazinājusies, bija mazāks par 20%. Runājot par augstākā līmeņa korupciju šādu viedokli pārstāvēja 14% respondentu, runājot par zemākā līmeņa korupciju – 16% respondentu. Visplašāk (33% gadījumu) tika pārstāvēts viedoklis, ka korupcijas problēmas Latvijā pēdējo 4 gadu laikā ir palikušas nemainīgas.
- ❑ Sabiedrības uzticības līderi, runājot par korupciju, 24 dažādu institūciju, valsts iestāžu vidū ir:
 - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD);
 - Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA);
 - Valsts un pašvaldības izglītības iestādes.
- ❑ Negatīvs uzticēšanās reitings, runājot par korupciju, sabiedrībā ir sekojošām institūcijām:
 - Latvijas parlaments (Saeima)
 - Ministrijas
 - Pašvaldības
 - Tiesas
 - Valsts un pašvaldību uzņēmumi (kapitālsabiedrības)
- ❑ Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju kā godīgu raksturoja katrs ceturtais (26%) Latvijas iedzīvotājs. Kritisku viedokli pārstāvēja 19% respondentu. Pārējie respondenti sniedza neitrālu vērtējumu (23%) vai nespēja sniegt konkrētu vērtējumu (32%).

❖ Saskaņā ar uzņēmumu aptaujas rezultātiem:

- ❑ 21% aptaujāto uzņēmumu pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas, ir izmantojuši pazīšanos, neoficiālus maksājumus vai dāvanas. Jāatzīmē, ka vairākumā gadījumu tika izmantota pazīšanās, personiskie sakari (draugi, paziņas utml.).
- ❑ Pārliecinoši visbiežāk (20% gadījumu) kādi neoficiāli risinājumi, galvenokārt pazīšanās, izmantoti kārtojot ar būvniecību saistītus jautājumus. Nākamās biežāk minētās situācijas, kad uzņēmumi izmantojuši pazīšanos, neoficiālus maksājumus vai dāvanas, ir piedalīšanās valsts vai pašvaldības publiskajos iepirkumos un atļauju, licenču saņemšana (neoficiālus risinājumus izmantojuši attiecīgi 9% un 8% uzņēmumu, kuri ir kārtojuši šos jautājumus).
- ❑ Aptaujātie uzņēmumu pārstāvji bieži zināja vai bija dzirdējuši par koruptīvām darbībām kolēģu vidū, taču reti atzina to par sevi:
 - ✓ 35% pētījuma dalībnieku zināja kādu uzņēmuma pārstāvi, kurš izmanto pazīšanos, lai vienkāršāk un ērtāk saņemtu atļaujas, izziņas, pasūtījumus no valsts vai pašvaldības iestādēm vai atrisinātu kādu citu jautājumu šajās iestādēs, savukārt paši to darījuši ir 12% aptaujāto;
 - ✓ 19% respondentu zināja kādu uzņēmuma pārstāvi, kurš ir devis dāvanas valsts vai pašvaldība amatpersonām, lai vienkāršāk un ērtāk saņemtu atļaujas, izziņas, pasūtījumus vai atrisinātu kādu citu jautājumu šajās iestādēs, savukārt paši to darījuši ir 3% aptaujāto;
 - ✓ 14% respondentu zināja kādu uzņēmuma pārstāvi, kurš ir veicis neoficiālus maksājumus valsts vai pašvaldības amatpersonām, lai vienkāršāk un ērtāk saņemtu atļaujas, izziņas, pasūtījumus vai atrisinātu kādu citu jautājumu šajās iestādēs, savukārt paši to darījuši ir 0,5% aptaujāto.
- ❑ Vairākums (57%) respondentu, kuru uzņēmumi pēdējo 2 gadu laikā ir piedalījušies publiskajos iepirkumos, atzina, ka atlases procedūra bija caurskatāma un neradās nekādas šaubas. Viedokli, ka korupcija ietekmēja uzņēmuma izredzes uzvarēt iepirkumu procedūrā, pārstāvēja 12% pētījuma dalībnieku. Vēl 20% respondentu pieļāva, ka korupcija varētu būt par iemeslu tam, ka uzņēmums neuzvarēja iepirkumā.

- ❑ Biežāk minētās korupcijas pazīmes publiskajos iepirkumos:
 - ✓ Iepirkumu procedūras atlases kritēriji bija pielāgoti vienam konkrētam uzņēmumam (minēja 35% respondentu, kuru uzņēmumi pēdējo 2 gadu laikā ir piedalījušies publisko iepirkumu procedūrās);
 - ✓ Iepirkuma procedūra bija pārāk birokrātiska, jo iekļāva nevajadzīgas formālas prasības (28%);
 - ✓ Iepirkuma procedūras kritēriji bija neskaidri formulēti (23%).
- ❑ Nozīmīgākie informācijas avoti par negodīgiem vai šaubīgiem darījumiem valsts un pašvaldību iestādēs:
 - ✓ Masu informācijas līdzekļu sniegtā informācija (minēja 78% respondentu);
 - ✓ Draugu, paziņu personiskās pieredzes (48%);
 - ✓ Personiskās saskarsmes pieredze ar valsts un pašvaldības iestādēm (37%).
- ❑ Kā korupciju veicinošie apstākļi valsts un pašvaldību iestādēs visbiežāk tika nosaukti:
 - ✓ Amatpersonu alkatība, mantrausība, savtīgums (minēja 44% uzņēmēju);
 - ✓ Amatos neprofesionāli, nepiemēroti cilvēki (44%);
 - ✓ Draugu, radu, paziņu būšana, amatos "savi" cilvēki (39%);
 - ✓ Amatpersonas, partijas cieši saistītas ar uzņēmējiem (36%).
- ❑ Attieksme pret kukuļdošanu uzņēmumos ir kopumā noraidošā un dominējošā daļa uzņēmumu kukuļdošana netiek izskatīta kā iespējamais solis, lai panāktu kādas problēmas risinājumu uzņēmuma interesēs. Kukuļa došanas iespēju kādai valsts vai pašvaldības amatpersonai, ja tas būtu būtiski uzņēmuma interesēm un problēma tiktu atrisināta, pieļāva 19% aptaujāto uzņēmēju.
- ❑ Nozīmīgākie iemesli, kāpēc uzņēmēji varētu izšķirties dot kukuli kādai valsts amatpersonai:
 - ✓ Normatīvie akti un procedūras ir tik neskaidras un sarežģītas, ka ir nepieciešama amatpersonas palīdzība vai pretimnākšana (minēja 28% aptaujāto uzņēmēju);
 - ✓ Darbinieku attieksme ir laipnāka un pretimnākoša (24%);
 - ✓ Ir lielāka drošība, ka problēma vispār tiks risināta (24%).

- ❑ Vairāk nekā trešdaļa (37%) aptaujāto uzņēmēju skatījumā jebkura dāvana ir kukulis, vēl 12% respondentu uzskata, ka robeža, kad pateicība/dāvana kļūst par kukuli, ir 10 EUR. Katrs ceturtais (25%) respondents pārstāvēja viedokli, ka pateicība/dāvana kļūst par kukuli robežās no 11-50 EUR, tikpat daudz (26%) uzņēmēju skatījumā šī robeža pārsniedz 50 EUR.
- ❑ Biežāk minētie pasākumi, kas uzņēmēju skatījumā varētu mazināt korupciju valsts un pašvaldību iestādēs:
 - ✓ Jāpiespiež bargi un reāli sodi pārkāpējiem (minēja 52% aptaujāto uzņēmēju);
 - ✓ Amatspersonas jāpieņem darbā atklāta konkursa kārtībā (44%);
 - ✓ Jānodrošina lielāka atklātība un caurskatāmība (42%).
- ❑ Lielākās daļas aptaujāto uzņēmēju skatījumā problēmu apjoms, kas saistās, gan ar augsta, gan zemākā līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu, pēdējo četrus gadus laikā nav mainījies. Pārējo respondentu vidū biežāk (36% no visiem) tika pārstāvēts uzskats, ka korupcija pēdējo 4 gadus laikā ir mazinājusies. 13% uzņēmēju uzskata, ka problēmas, kas saistās ar augsta līmeņa korupciju, pēdējo 4 gadus laikā ir palielinājušās. Runājot par zemākā līmeņa korupciju šādu viedokli pārstāvēja 9% pētījuma dalībnieku.
- ❑ Aptaujātie uzņēmēji kopumā kā godīgas vērtēja gandrīz visas piedāvātās 37 institūcijas. Uzņēmēju skatījumā gandrīz nevainojama reputācija, runājot par korupciju, ir sekojošām institūcijām:
 - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD)
 - Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD)
 - Uzņēmumu reģistrs (UR)
 - Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (PMLP)
 - Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA)
 - Valsts Zemes dienests (VZD)
 - Pārtikas un veterinārais dienests (PVD).

- ❑ Negatīvs uzticēšanās reitings, runājot par korupciju, uzņēmēju vidū ir tikai trim institūcijām. Tās ir:
 - Politiskās partijas;
 - Latvijas parlaments (Saeima);
 - Latvijas valdība (Ministru kabinets).
- ❑ Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju kā godīgu raksturoja vairāk par trešdaļu (37%) aptaujāto uzņēmēju. Kritisku viedokli pārstāvēja 14% respondentu. Pārējie respondenti sniedza neitrālu vērtējumu (22%) vai nespēja sniegt konkrētu vērtējumu (27%).

II. Sabiedrības aptauja

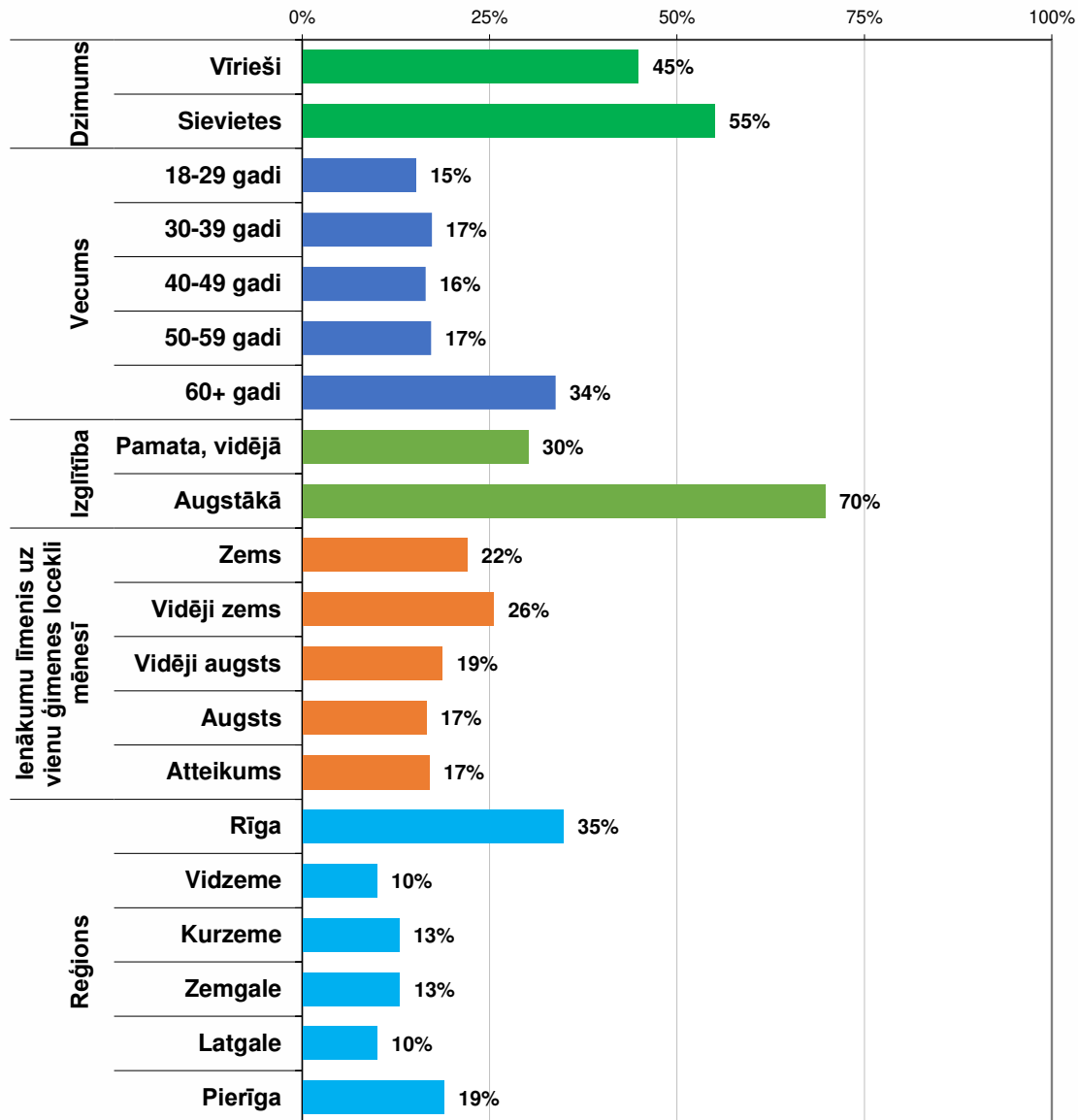
1. Metodoloģiskā informācija

PĒTĪJUMA PASŪTĪTĀJS	Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
PĒTĪJUMA VEICĒJS	Tirgus un sociālo pētījumu centrs "Latvijas Fakti"
MĒRĶA GRUPA	Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 gadiem
IZLASE	1001 respondents vecumā no 18 gadiem. Reprezentatīva Latvijas sabiedrības izlase, kas veidota pēc daudzpakāpju nejaušās stratificētās atlases principa: a) Ģeogrāfiskā (administratīvi teritoriālā); b) nacionālā.
APTAUJAS METODE	Aptauja tika veikta, izmantojot kombinētu datu ieguves metodi: 70% interviju iegūtas izmantojot CAWI (tiešsaistes intervijas) un 30% izmantojot CATI (datorizētas telefonintervijas) metodes.
INTERVĒŠANAS LAIKS	08.02.2021. – 22.02.2021.

Sabiedrības aptaujas izlases sadalījums

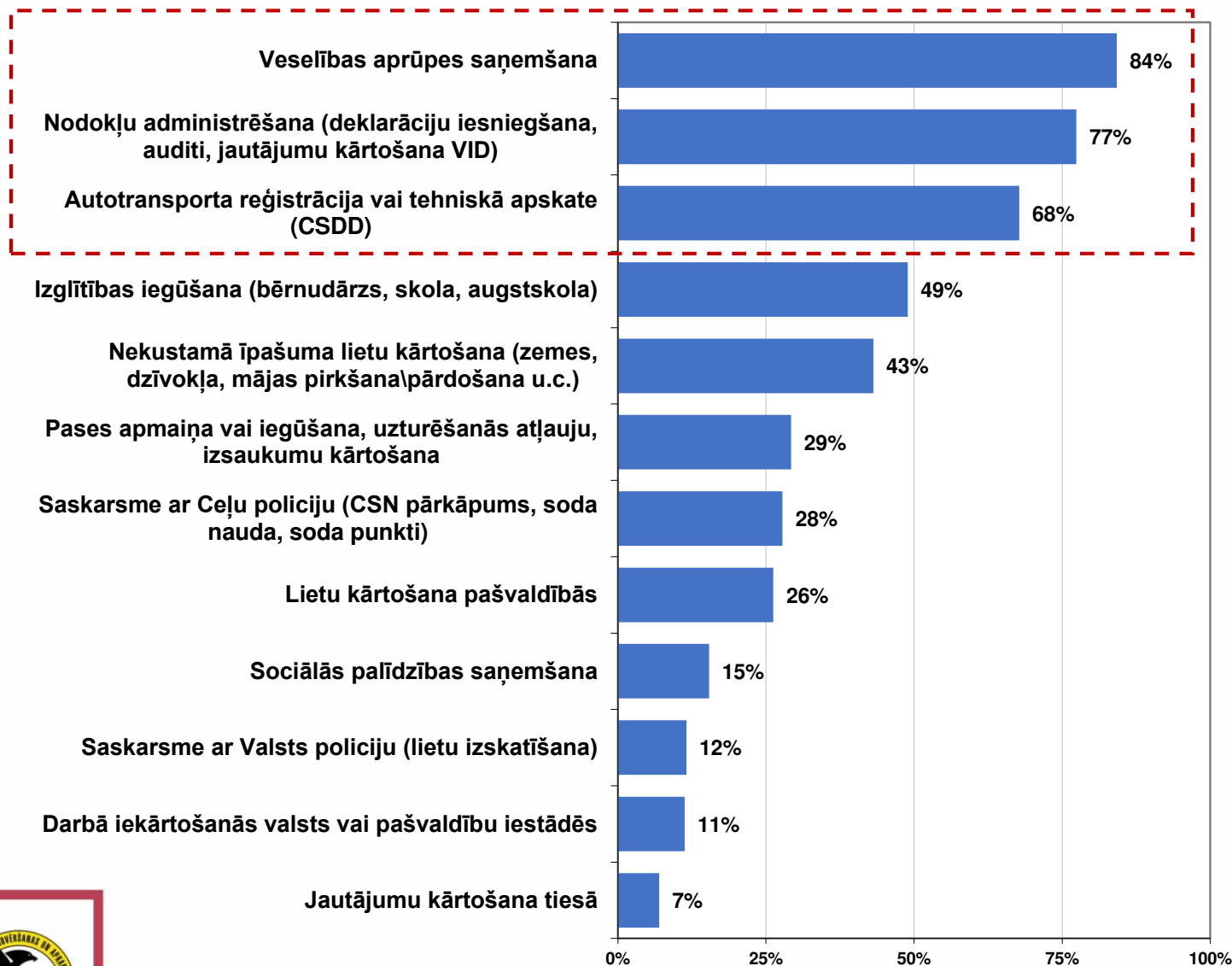
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

2. Personiskā saskarsme ar korupciju - dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

**Pēdējo 2 gadu laikā respondents vai respondenta ģimenes loceklis ir
saskārušies ar sekojošām problēmām vai jautājumiem**

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

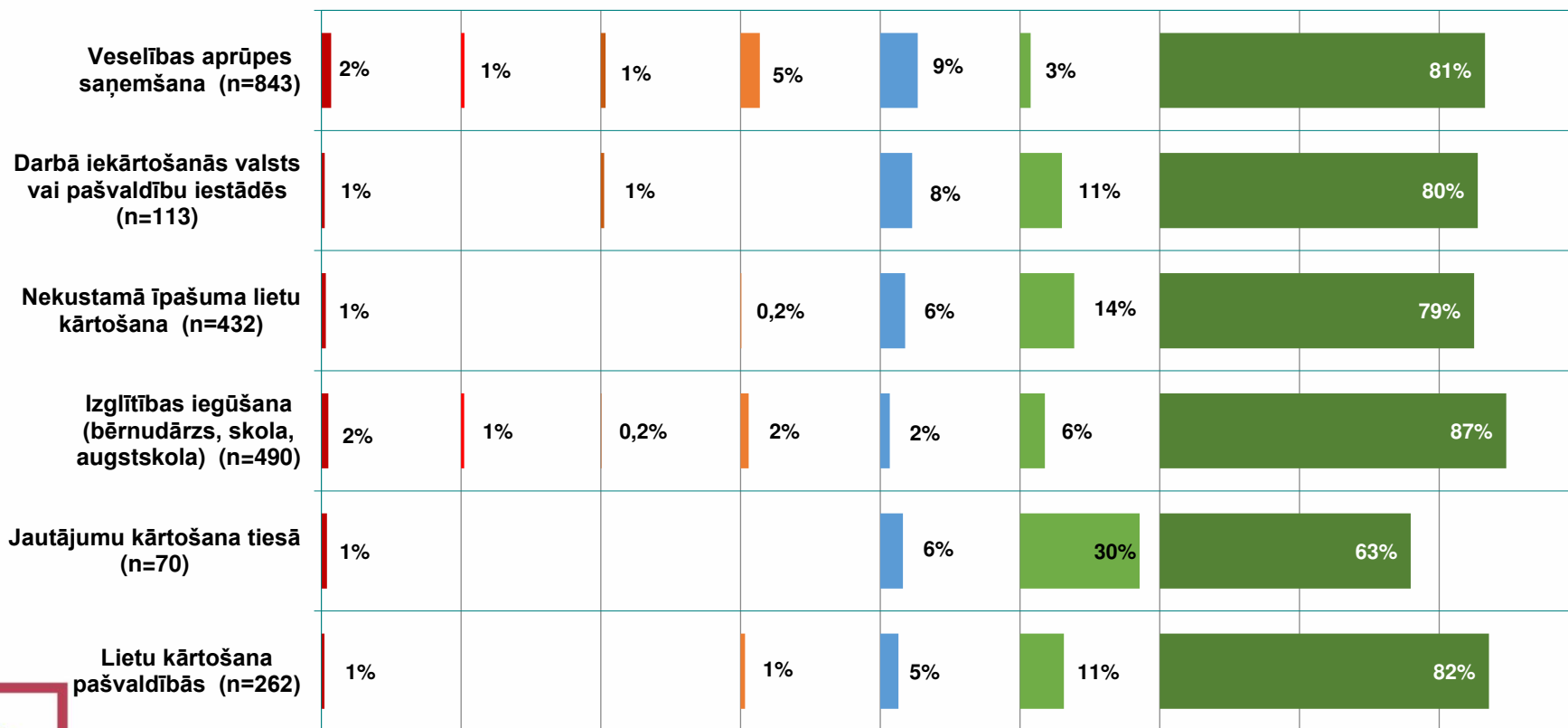
**Dažādu jautājumu
risināšanas pieredze
pēdējo 2 gadu laikā**

Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem
paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?
**JAUTĀJUMI, KURU KĀRTOŠANĀ NEOFICIĀLI
MAKSĀJUMI VAI PAZĪŠANĀS IZMANTOTI BIEŽĀK**

(Bāze (N) = respondenti,
kuri ir kārtojuši attiecīgo jautājumu)

- bija nepieciešami neoficiāli maksājumi (7 EUR un vairāk)
- bija nepieciešamas vērtīgas dāvanas, piem., dāvanu kartes, preces, pakalpojumi
- bija nepieciešami neoficiāli maksājumi (līdz 7 EUR)
- bija nepieciešamas nelielas dāvanas, piem., ziedi, suvenīri, saldumi
- vajadzēja izmantot sakarus (draugus, paziņas u.tml.)
- lieta vēl nav atrisināta, pagaidām neviens neoficiāls paņēmienis nav izmantots
- lietu nokārtoja bez kādiem neoficiāliem maksājumiem vai pazīšanās

Izlase: respondenti, kuri ir kārtojuši attiecīgo jautājumu

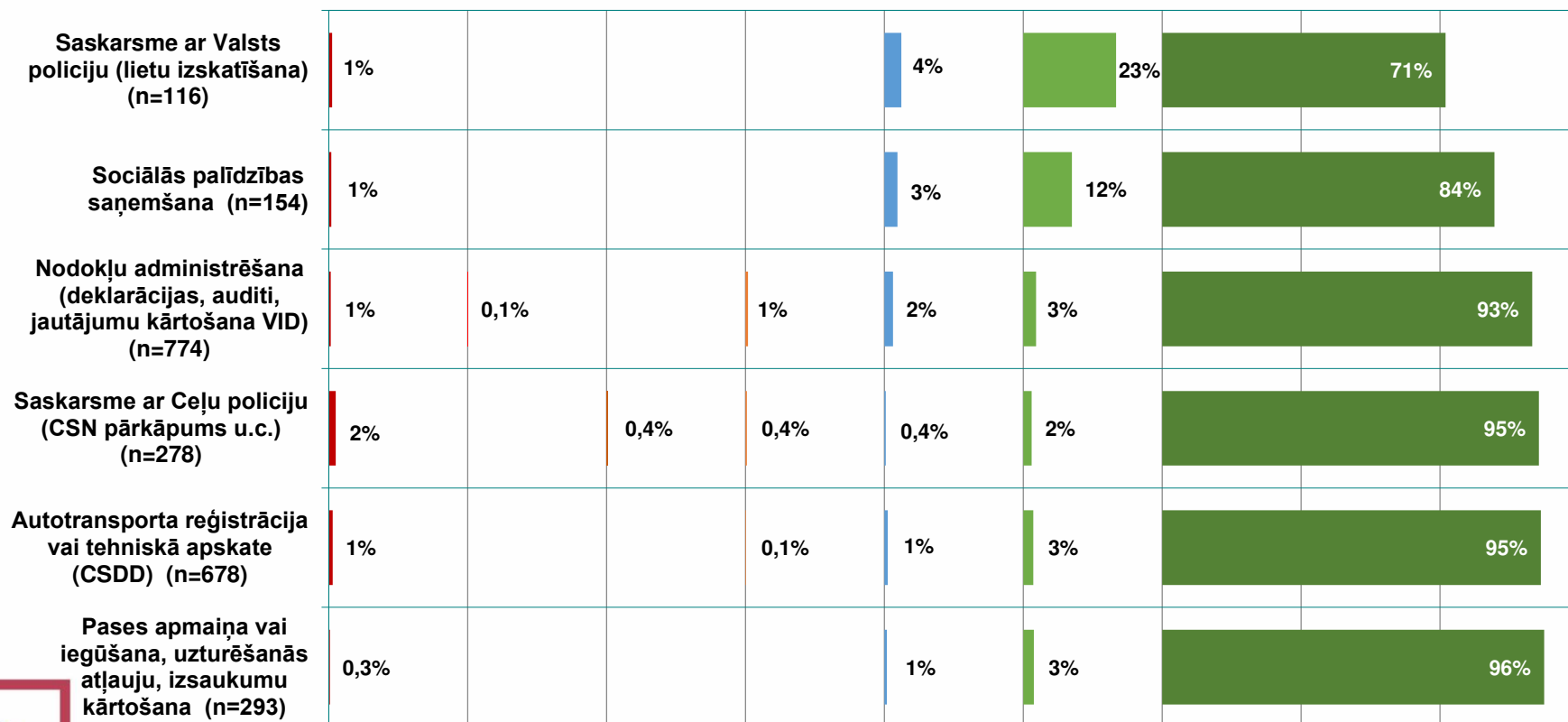

Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

**Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?
JAUTĀJUMI, KURU KĀRTOŠANĀ NEOFICIĀLI
MAKSĀJUMI VAI PAZĪŠANĀS IZMANTOTI RETĀK**

(Bāze (N) = respondenti,
kuri ir kārtojuši attiecīgo jautājumu)

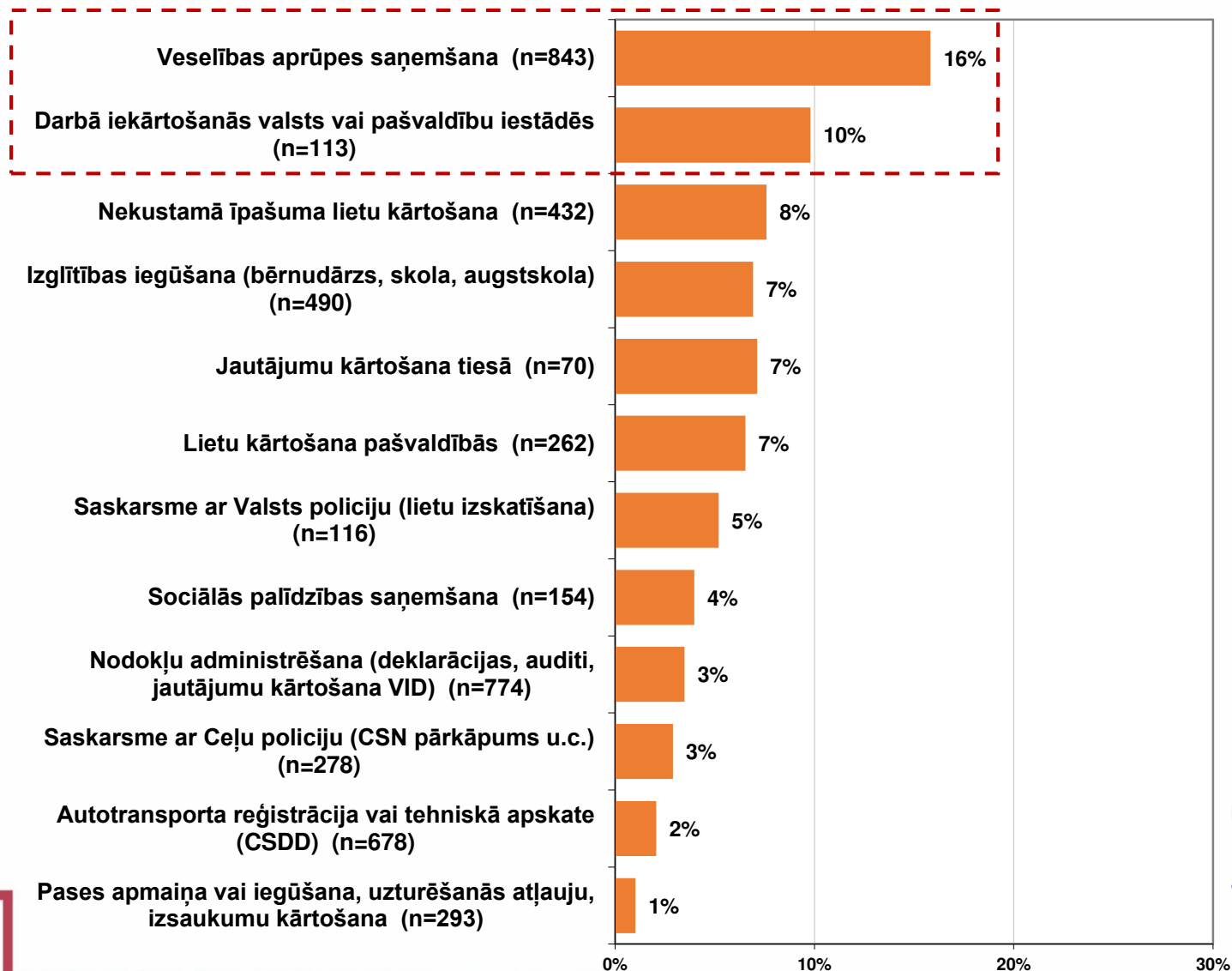
- bija nepieciešami neoficiāli maksājumi (7 EUR un vairāk)
- bija nepieciešamas vērtīgas dāvanas, piem., dāvanu kartes, preces, pakalpojumi
- bija nepieciešami neoficiāli maksājumi (līdz 7 EUR)
- bija nepieciešamas nelielas dāvanas, piem., ziedi, suvenīri, saldumi
- vajadzēja izmantot sakarus (draugus, paziņas u.tml.)
- lieta vēl nav atrisināta, pagaidām neviens neoficiāls paņēmiens nav izmantots
- lietu nokārtoja bez kādiem neoficiāliem maksājumiem vai pazīšanās

Izlase: respondenti, kuri ir kārtojuši attiecīgo jautājumu

**Pēdējo 2 gadu laikā, risinot attiecīgos jautājumus,
izmantoja kādus neoficiālus maksājumus, dāvanas vai pazīšanos**

(Bāze (n) = respondenti, kuri ir kārtojuši attiecīgo jautājumu)

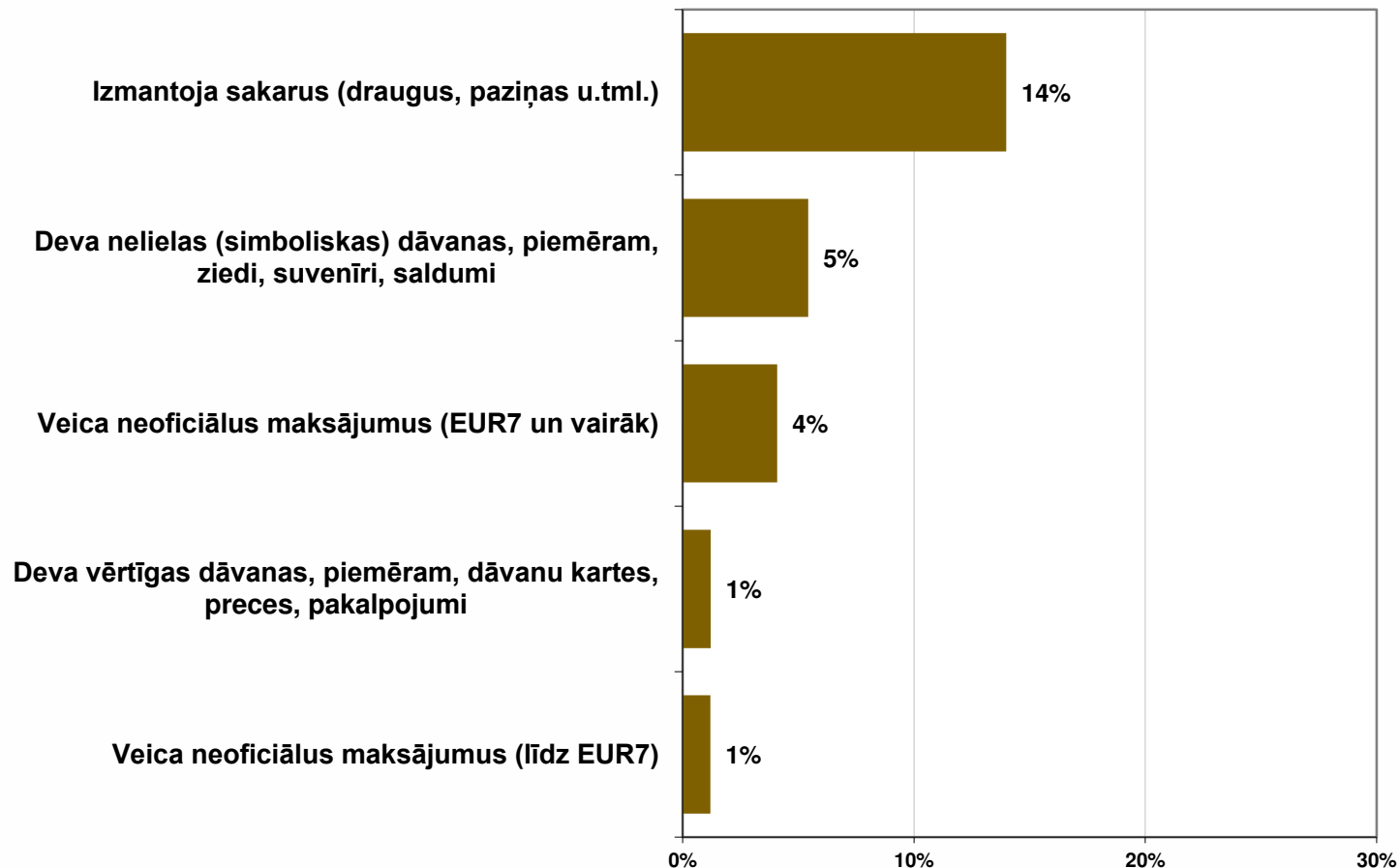

Izlase: respondenti,
kuri ir kārtojuši
attiecīgo jautājumu

Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādas lietas

Pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas,
veica sekojošas darbības:

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

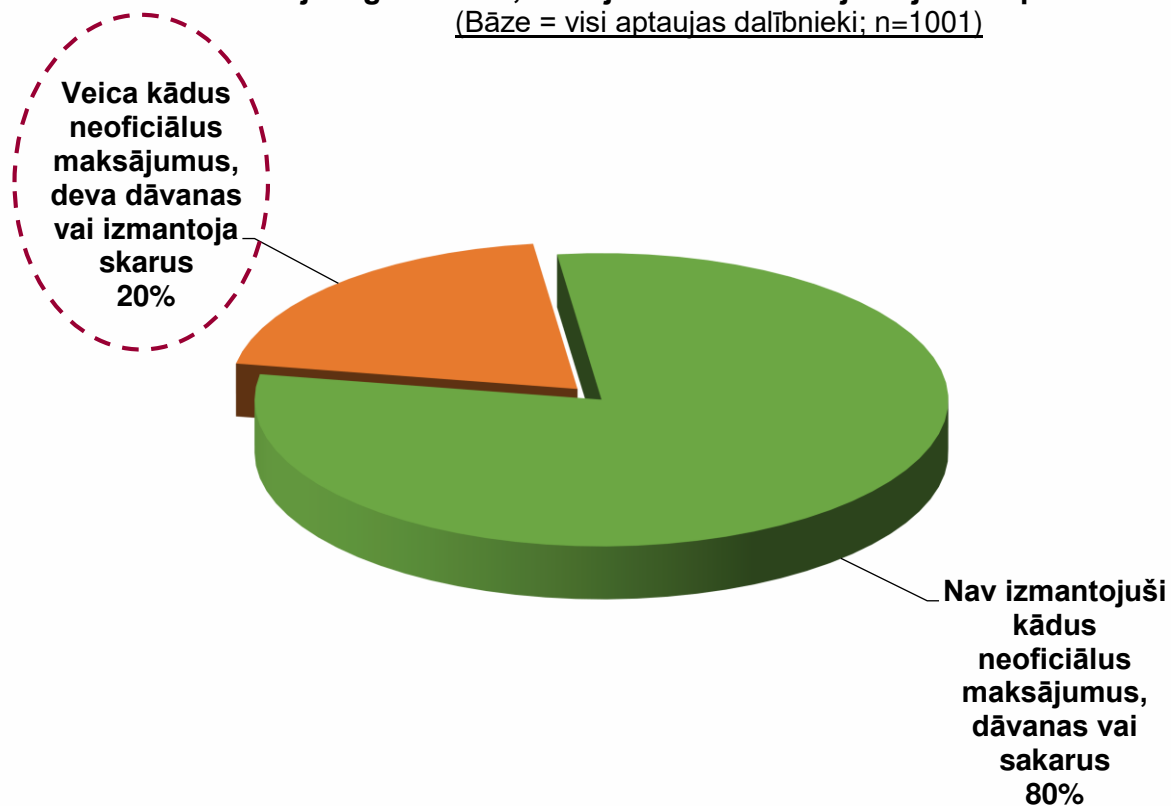

Izlase: visi
respondenti

Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtējot kādas lietas

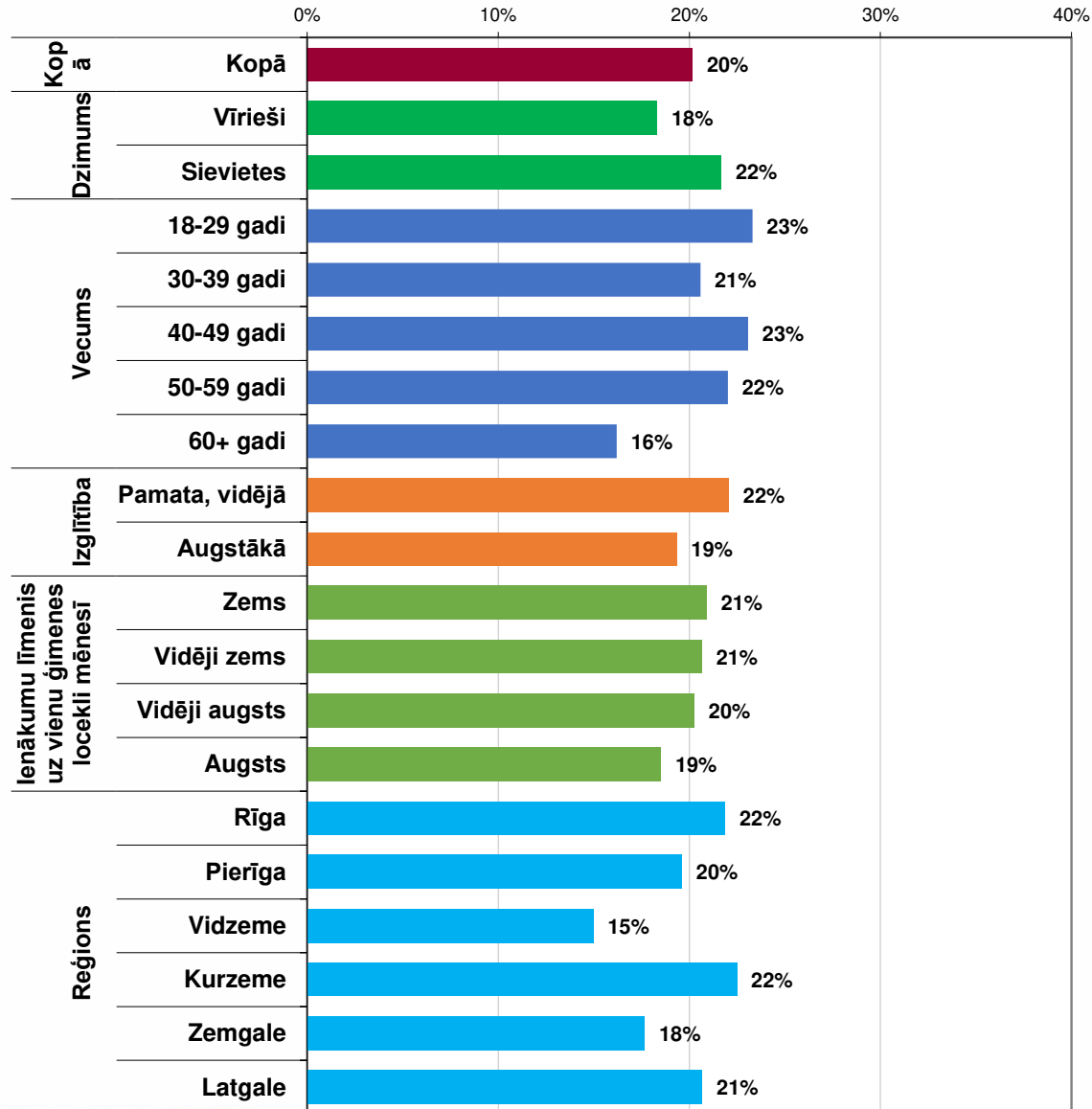
Pēdējo 2 gadu laikā, kārtējot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas ...

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

Pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas,
izmantoja kādus neoficiālus maksājumus, dāvanas vai pazīšanos

(Visi respondenti: N=1001)

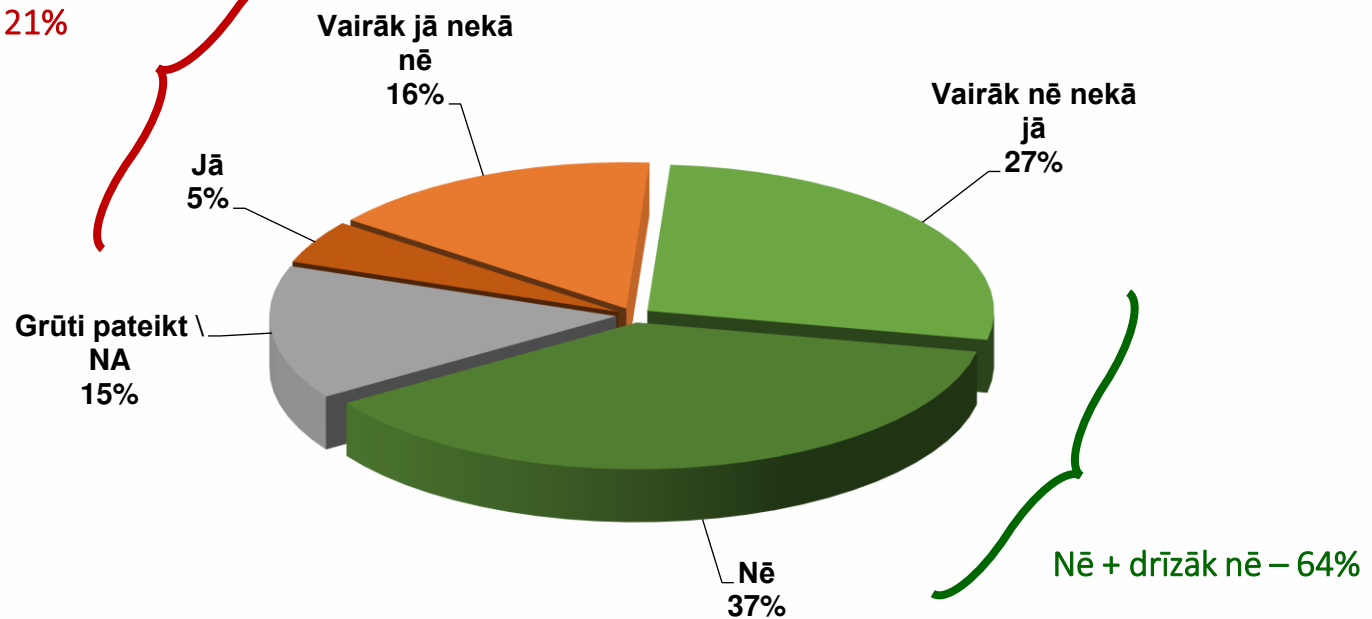
3. Attieksme pret kukuļdošanu

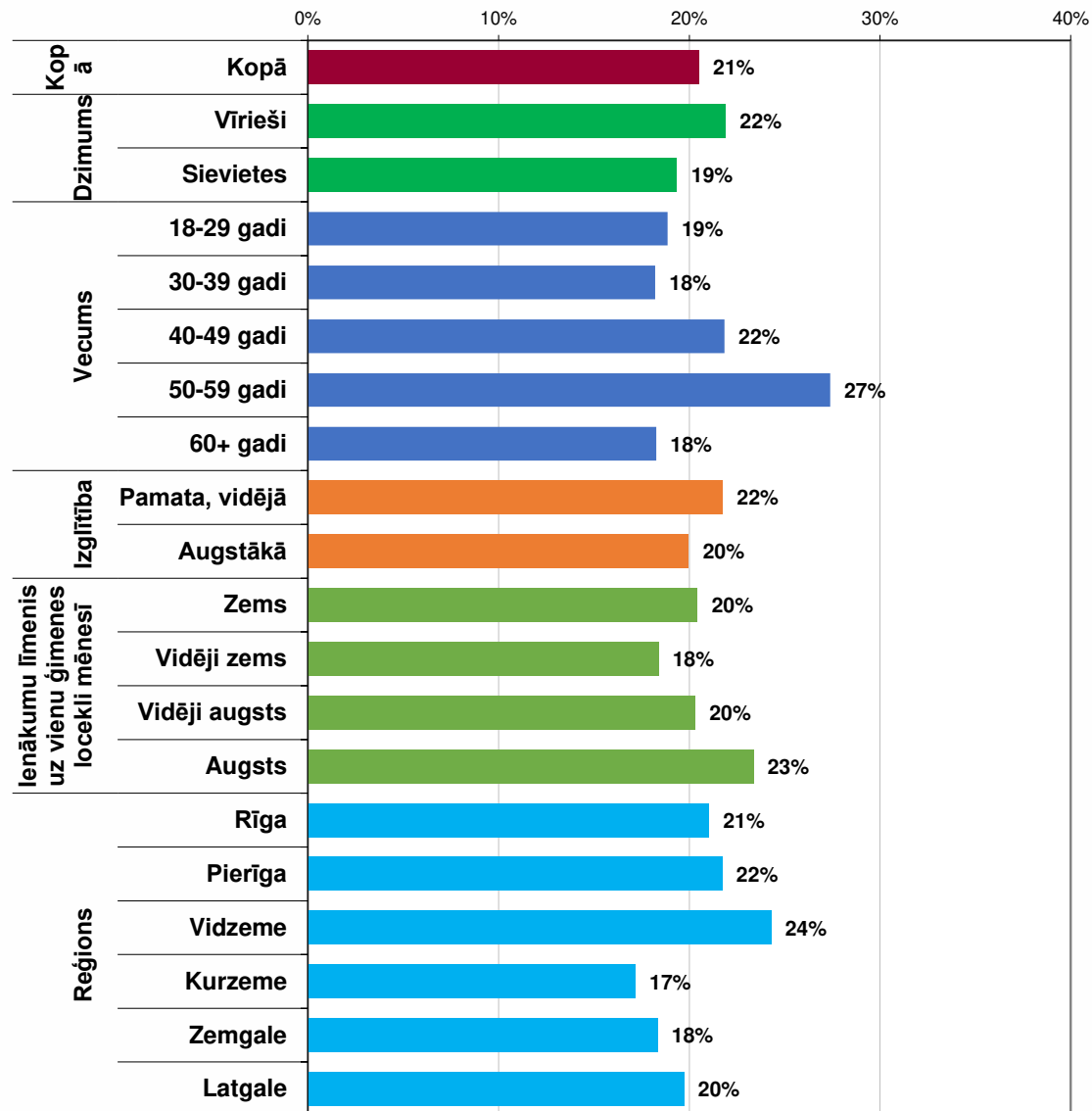
3.1. Gatavība dot kukuli

Vai Jūs personiski esat gatavs dot kukuli valsts amatpersonai, ja tas būtu būtiski Jūsu vai Jūsu radnieku interesēs un problēma tiktu atrisināta?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

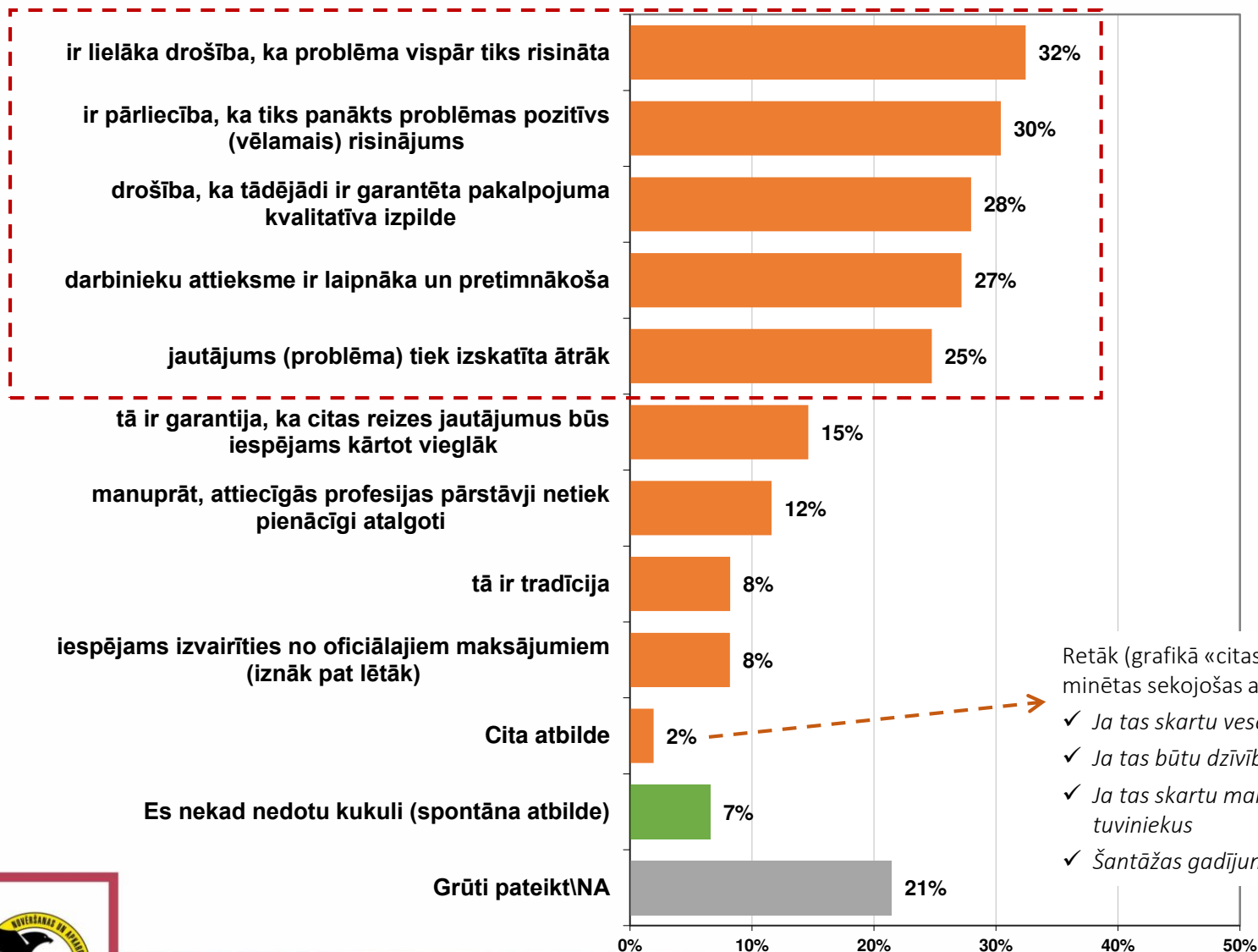

**Ir gatavs dot kukuli valsts amatpersonai, ja tas būtu būtiski
respondenta vai viņa radnieku interesēs un problēma tiktu atrisināta**
(Visi respondenti; N=1001)

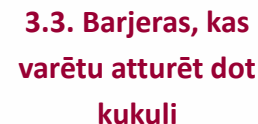

Lūdzu, norādiet iemeslus,
kuru dēļ Jūs personiski varētu izšķirties dot kukuli kādai valsts amatpersonai
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

3.2. Iemesli, kuru dēļ
varētu dot kukuli

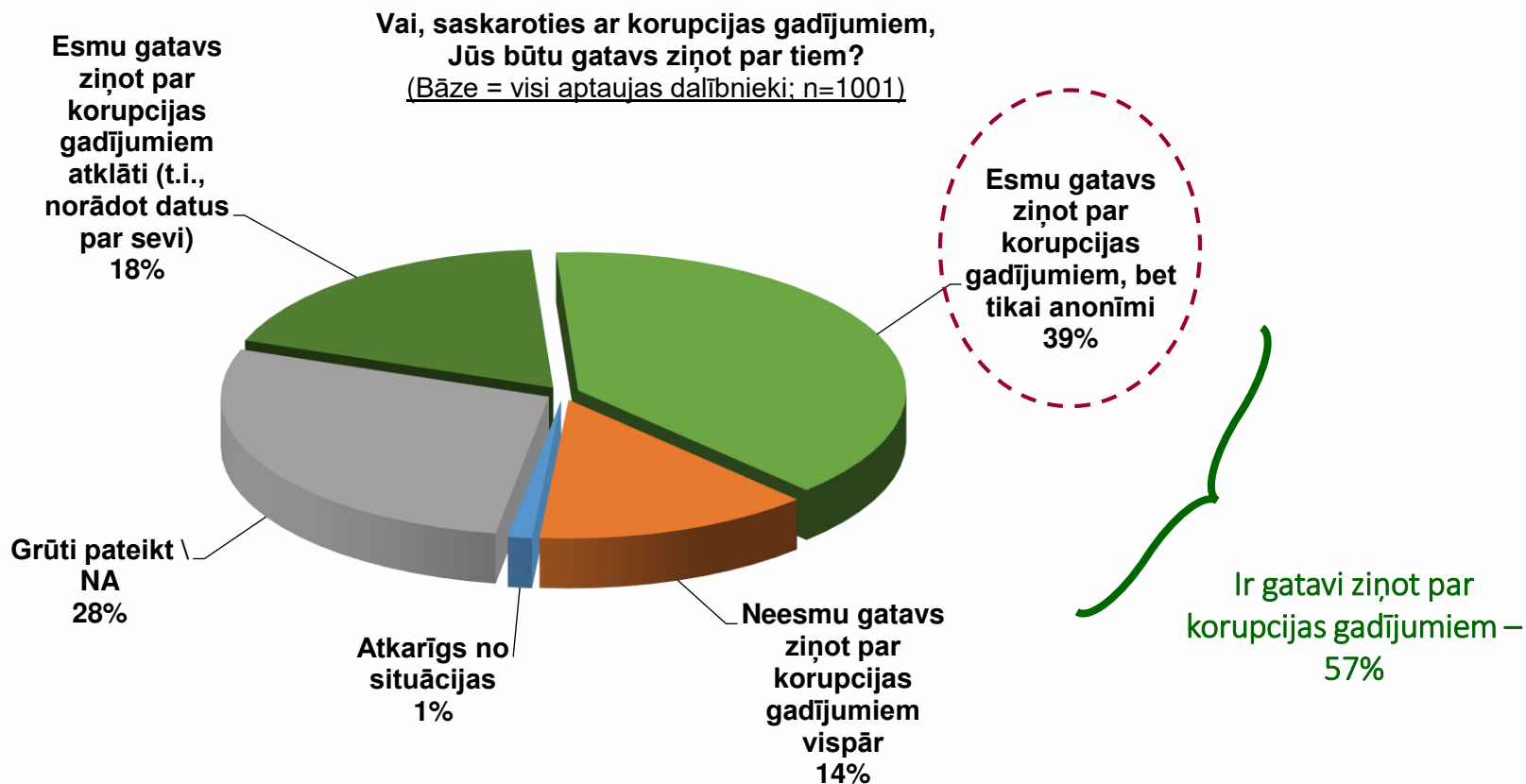
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

- ✓ Pārlicēība, ka viss var notikt godīgi
- ✓ Jautājumu risināšana elektroniski

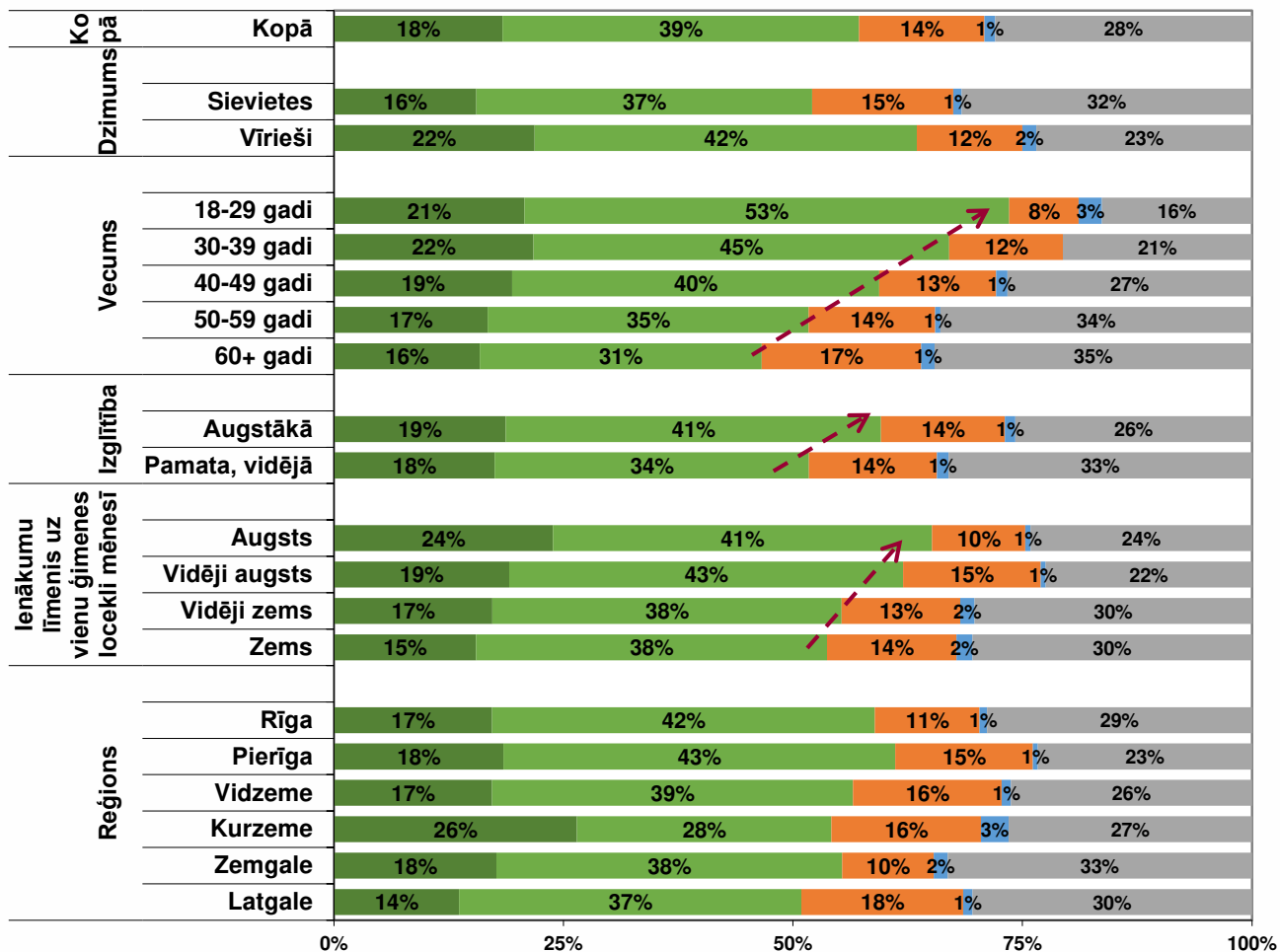

3.4. Rīcība, saskaroties ar korupcijas gadījumiem

Vai, saskaroties ar korupcijas gadījumiem,
Jūs būtu gatavs ziņot par tiem?
(Visi respondenti; N=1001)

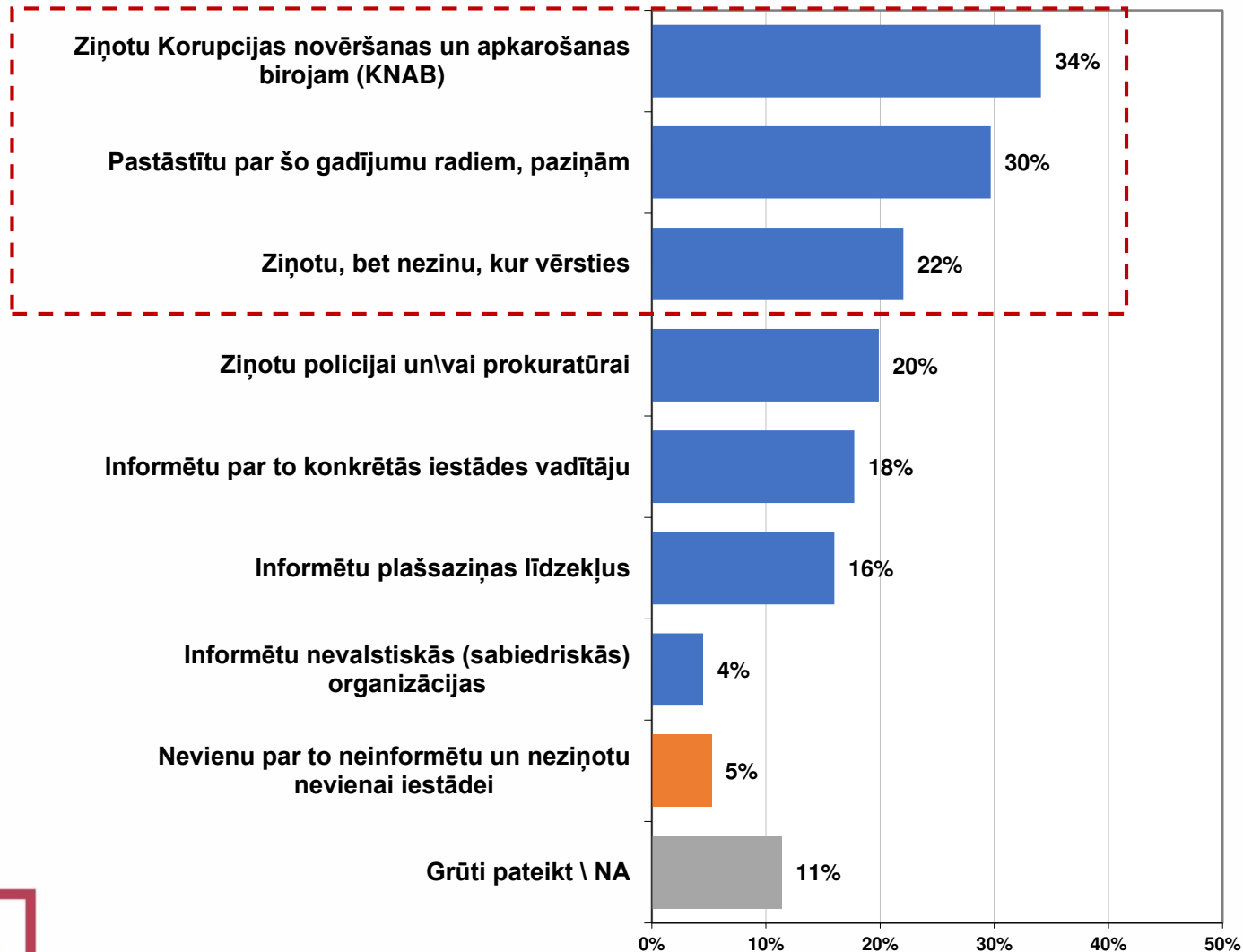
Rīcība, saskaroties ar
korupcijas gadījumiem

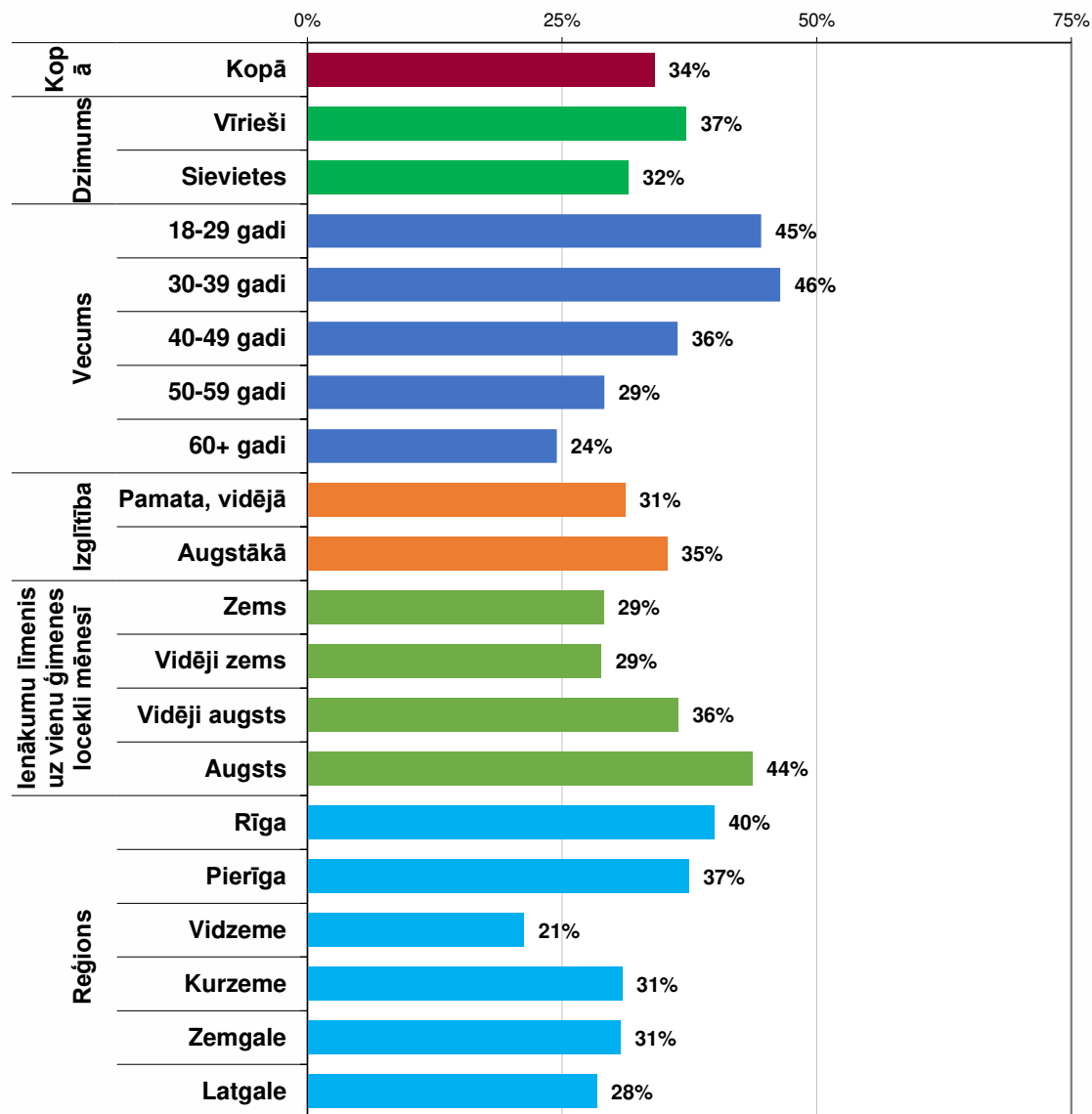
- Esmu gatavs ziņot par korupcijas gadījumiem atklāti (t.i., norādot datus par sevi)
- Esmu gatavs ziņot par korupcijas gadījumiem, bet tikai anonīmi
- Neesmu gatavs ziņot par korupcijas gadījumiem vispār
- Atkarīgs no situācijas
- Grūti pateikt \ NA

3.4. Rīcība, saskaroties ar korupcijas gadījumiem

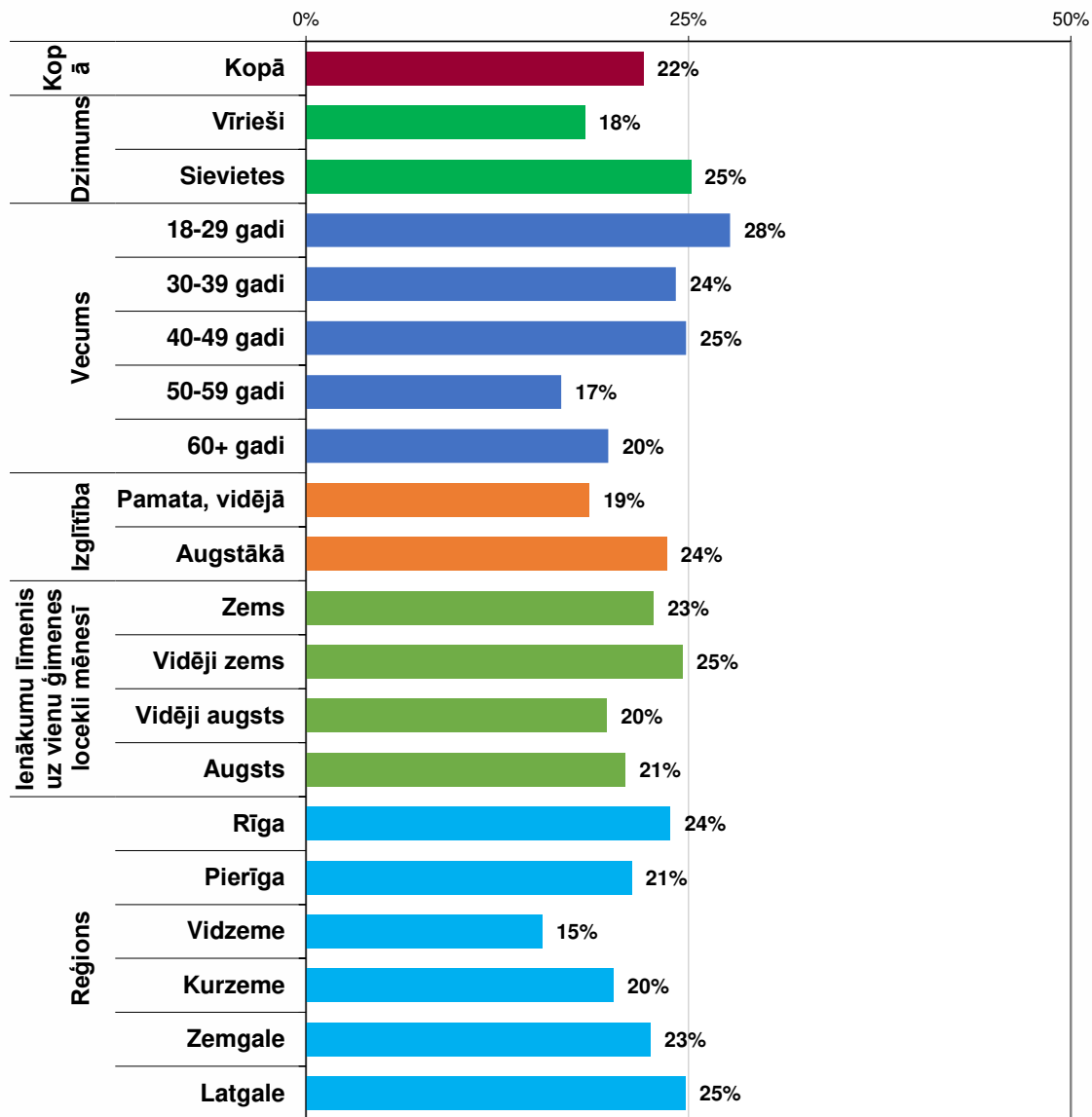
Ja Jūs ziņotu par korupciju, tad kam?
(tiek pieprasīts kukulis, amatpersona pārkāpj savas pilnvaras)
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

Ja Jūs ziņotu par korupciju, tad kam?
Ziņotu Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam (KNAB)
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

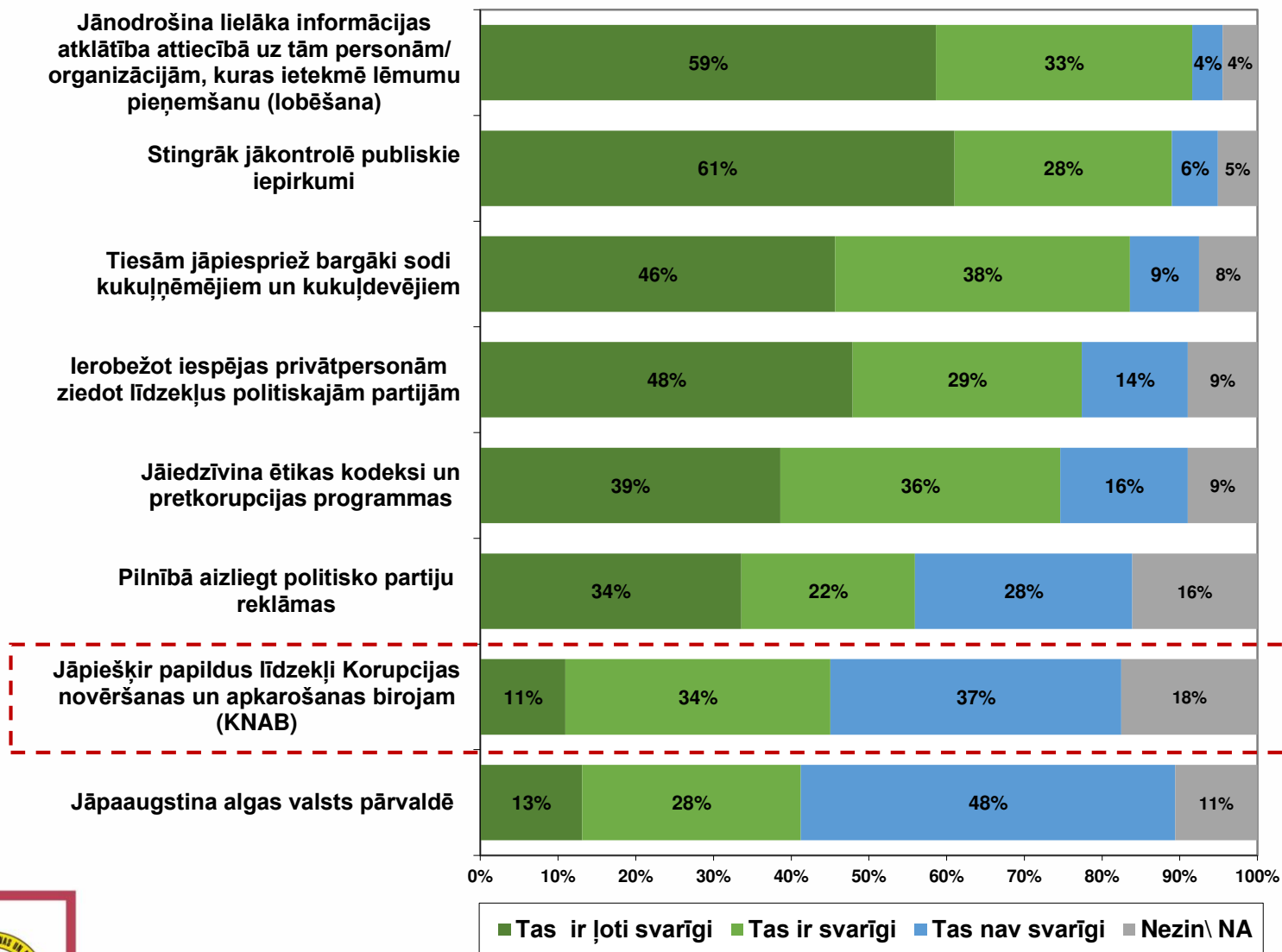
Ja Jūs ziņotu par korupciju, tad kam?
Ziņotu, bet nezinu, kur vērsties
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

4. Priekšstatī par dažādu pasākumu nepieciešamību korupcijas mazināšanā

Kā Jūs domājat, cik svarīgi varētu būt sekojoši pasākumi korupcijas samazināšanā?

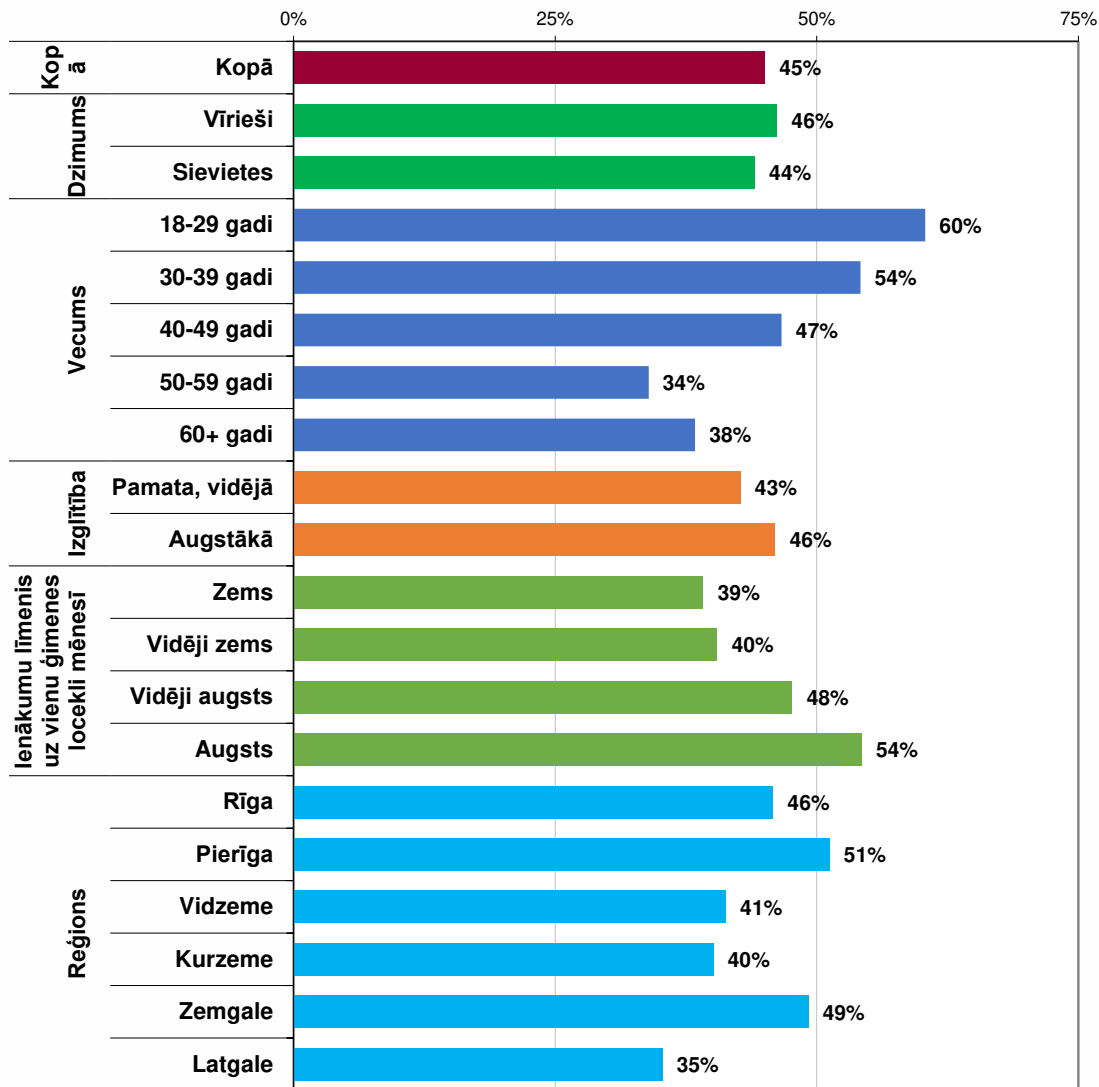
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

Respondentu komentāri:

- ✓ Beidzot novest kādu korupcijas lietu līdz uzvarošām beigām - kasācijas kārtībā piedzenot arī visus izdevumus no vainīgās amatpersonas
- ✓ Vajag beidzot reāli notiesāt kādu no lielajiem kukuļu ņēmējiem un devējiem, tad cilvēki sapratīs, ka likumi patiešām strādā
- ✓ Sabiedrības līmenī jābūt atklātai komunikācijai par to, ka kukulis nav nepieciešams; ka tas apkalpošanā un rezultātā neko nemainīs
- ✓ Soda jau tikai tos, kuri dod nelielus kukuļus. Tur, kur kukuļdošana notiek lielos apmēros, neviens klāt neķeras un nekad neķersies.
- ✓ Skolā mācību programmā iekļaut īsu kursu par korupciju
- ✓ Sabiedrībai būtu jāredz, ka augstas amatpersonas arī saņem sodus par kukuļņemšanu vai došanu, jo līdz šim pastāv uzskats - ja amatpersonas tā var darīt, tad arī citi drīkst
- ✓ Samazināt birokrātiju dažādu procesu regulējumos (likumi, MK noteikumi u.c.), jo pašreiz ir milzīgais birokrātijas slogs, daudzās institūcijas u.tml. ir korupciju veicinošs faktors.
- ✓ Mazināt birokrātiju; pilnveidot e-sistēmas, tādā veidā mazinot tiešos kontaktus starp cilvēkiem
- ✓ Jārada apstākļi, kad viss funkcionē optimāli un kukuļa došana līdz ar to zaudē jebkādu jēgu - reāla prevencija policejisku pasākumu un dažādu tukšu programmu, instrukciju, deklarāciju, atskaišu u.tml. vietā

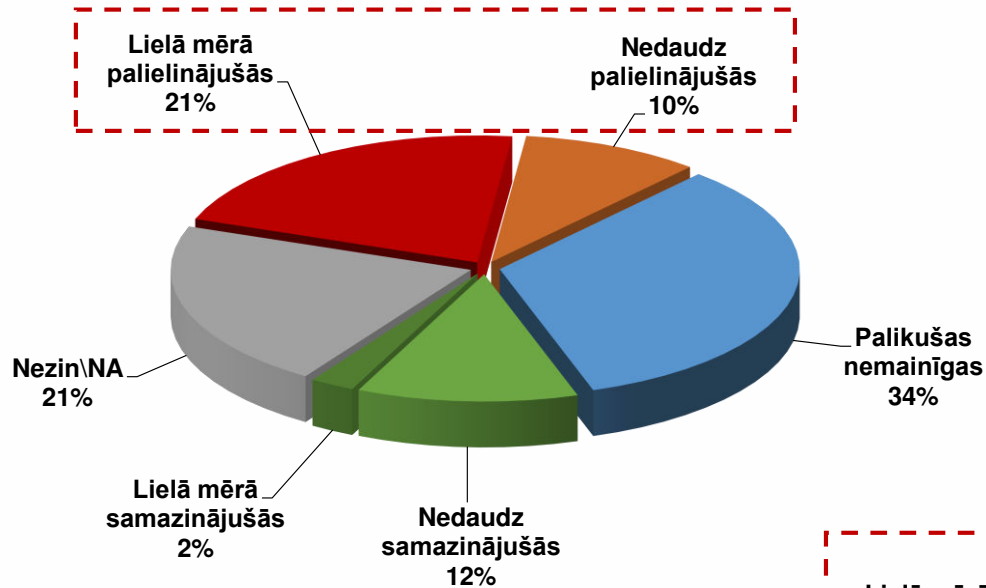
Kā ļoti svarīgu vai svarīgu pasākumu korupcijas samazināšanā vērtēja:
**Papildus līdzekļu piešķiršana Korupcijas novēršanas un apkarošanas
 birojam (KNAB)**
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

5. Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā

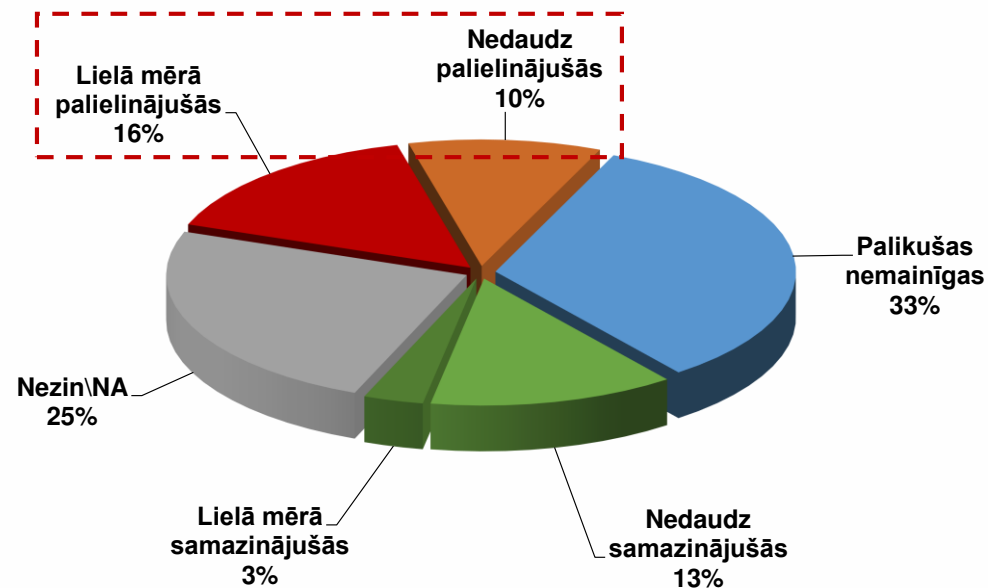
Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar augsta līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu, pēdējo četru gadu laikā ir ... ?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

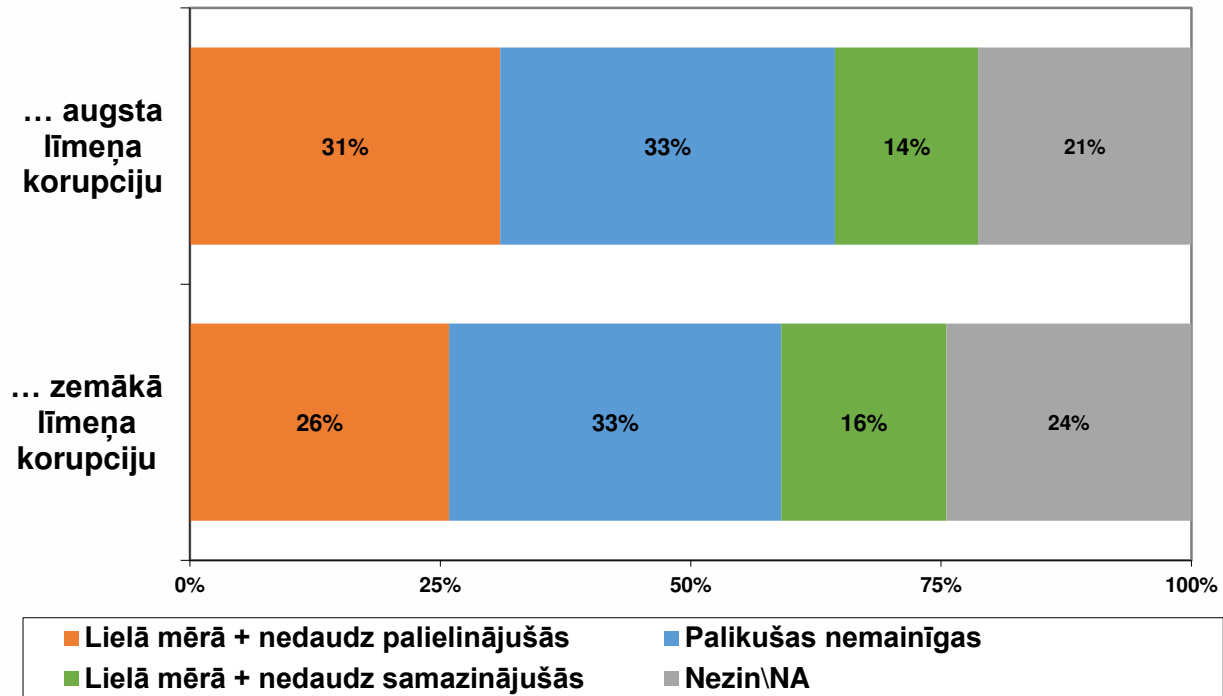
Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar zemākā līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu, pēdējo četru gadu laikā ir ... ?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

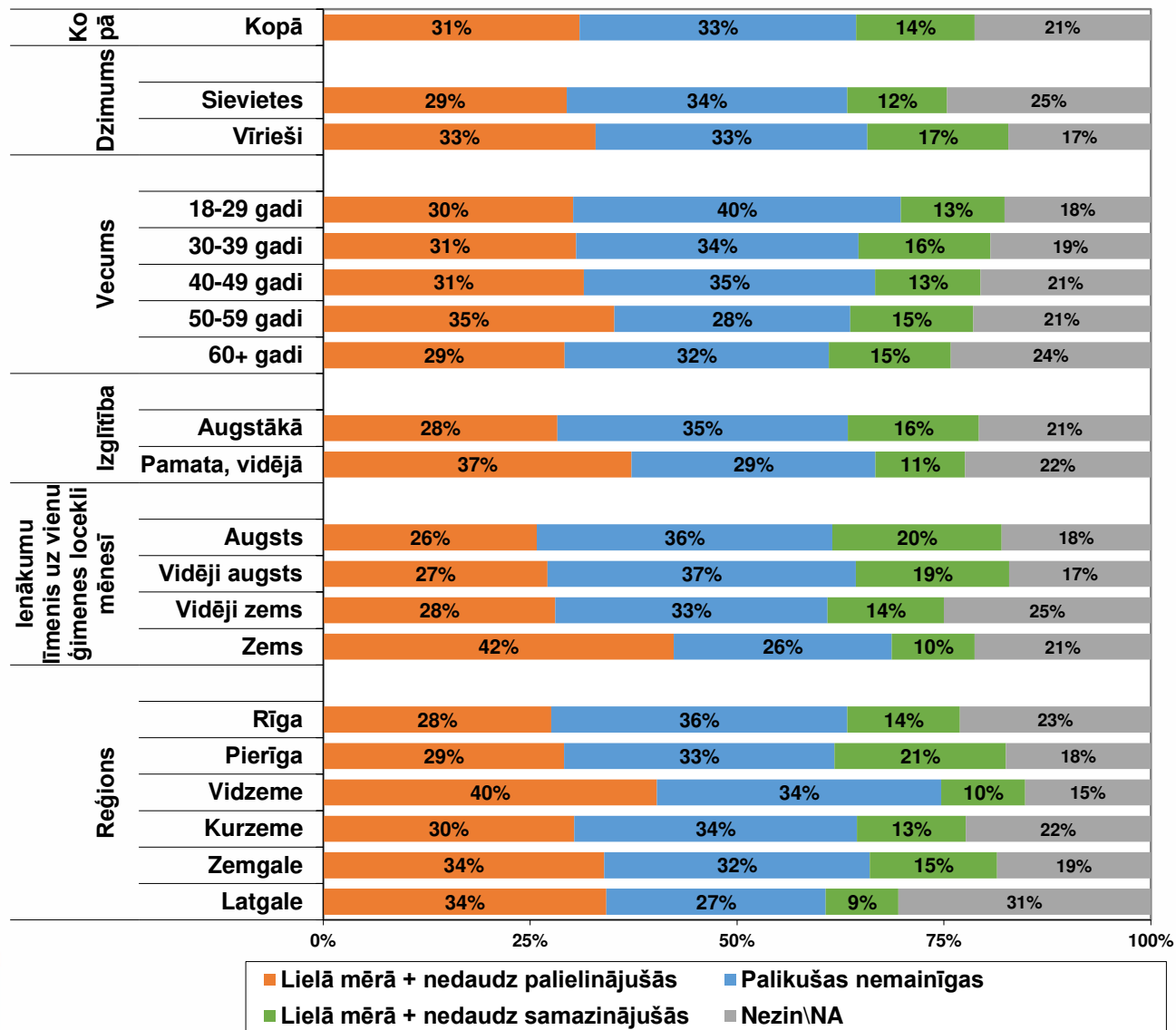
Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar
pēdējo četru gadu laikā ir:

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

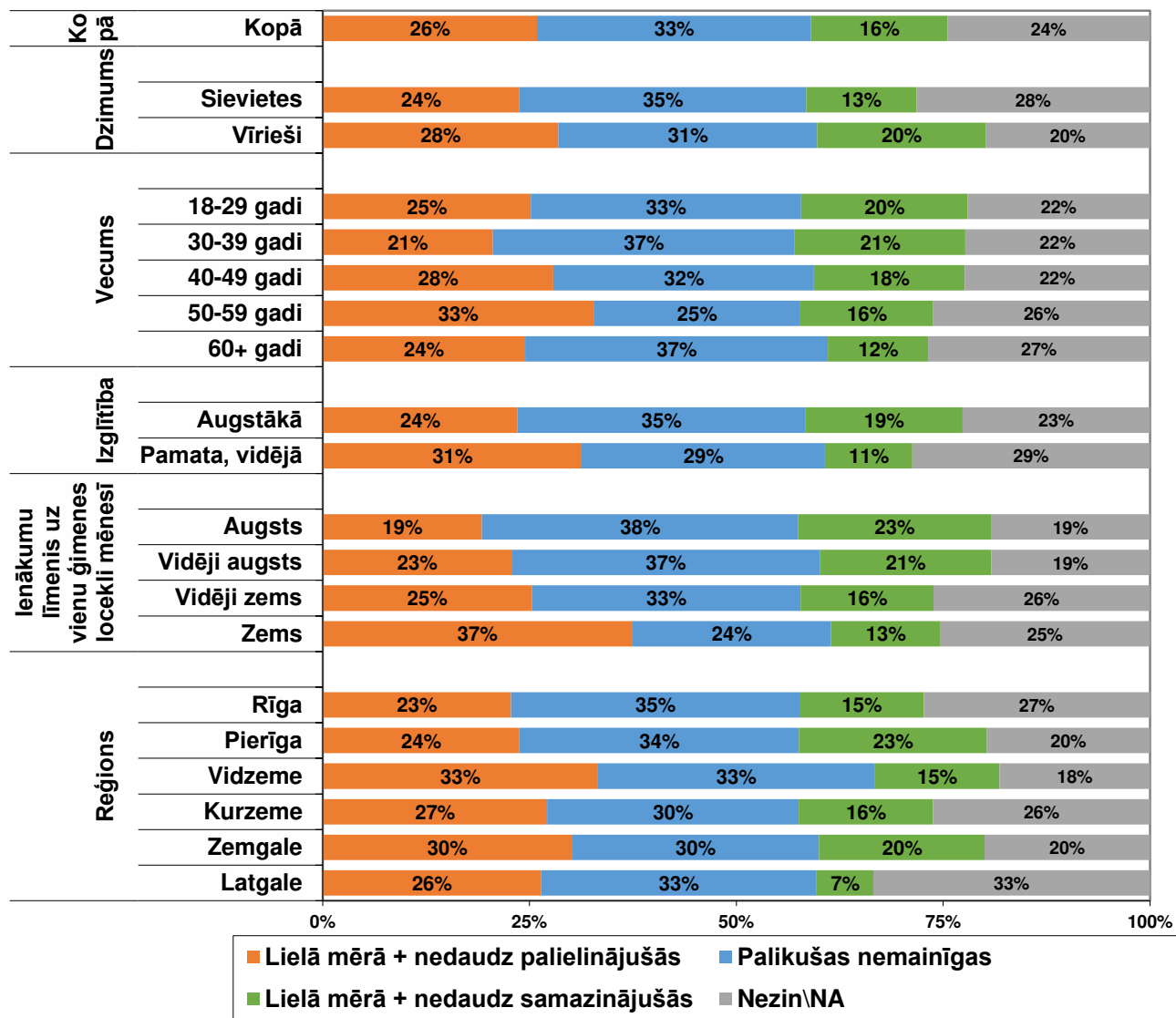
Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar augsta līmeņa valsts
amatpersonu kukuļošanu, pēdējo četru gadu laikā ir ... ?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar zemākā līmeņa valsts
amatpersonu kukuļošanu, pēdējo četru gadu laikā ir ... ?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

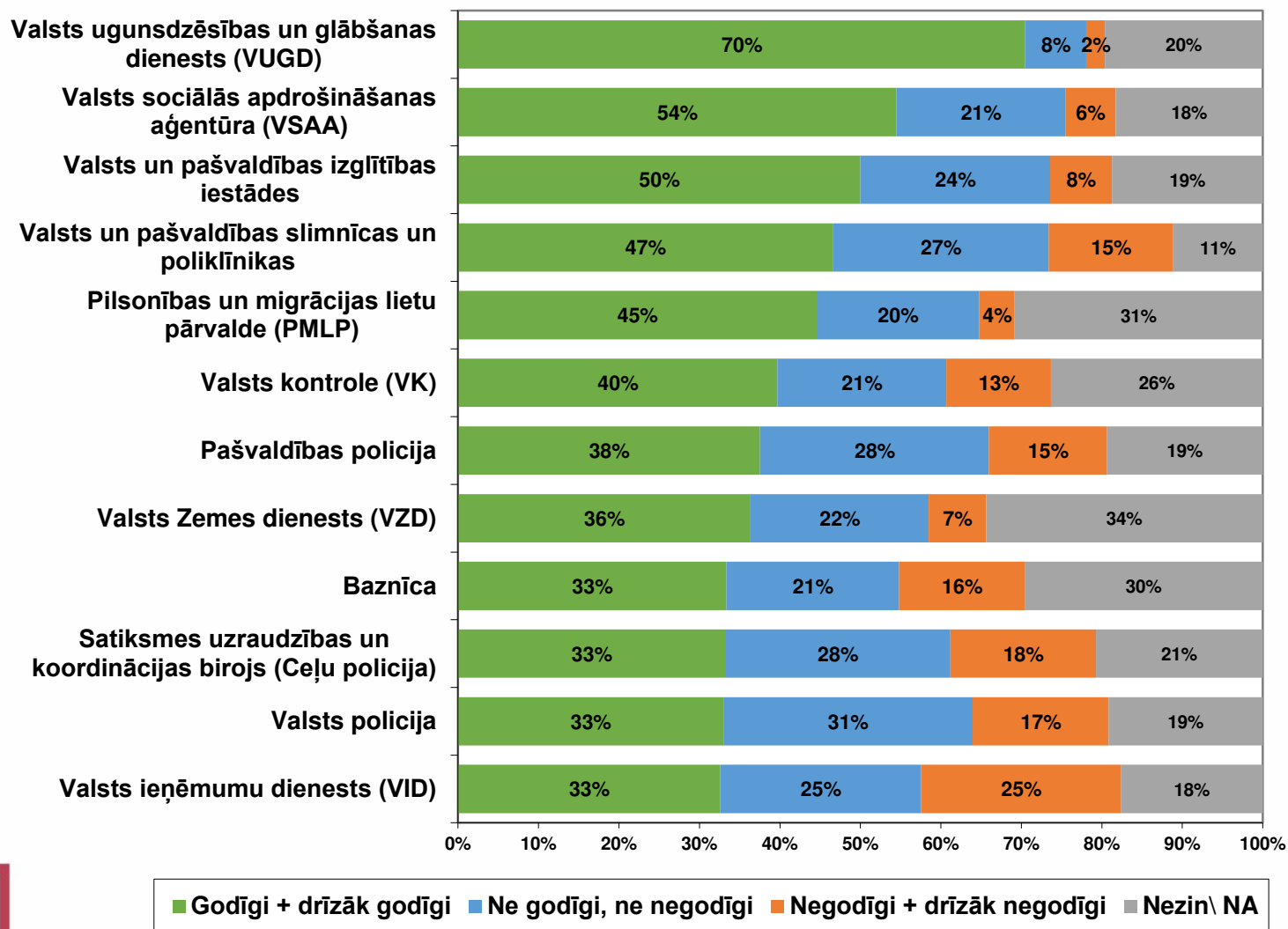
6. Dažādu institūciju godīguma vērtējums

Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju/ uzņēmumu godīgumu, runājot par korupciju?

Vērtējums 5 punktu skalā, kur -2 ir "ļoti negodīgi", bet 2 - "ļoti godīgi"

BIEŽĀK POZITĪVI VĒRTĒTO INSTITŪCIJU GRUPA (1.-12.vieta)

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

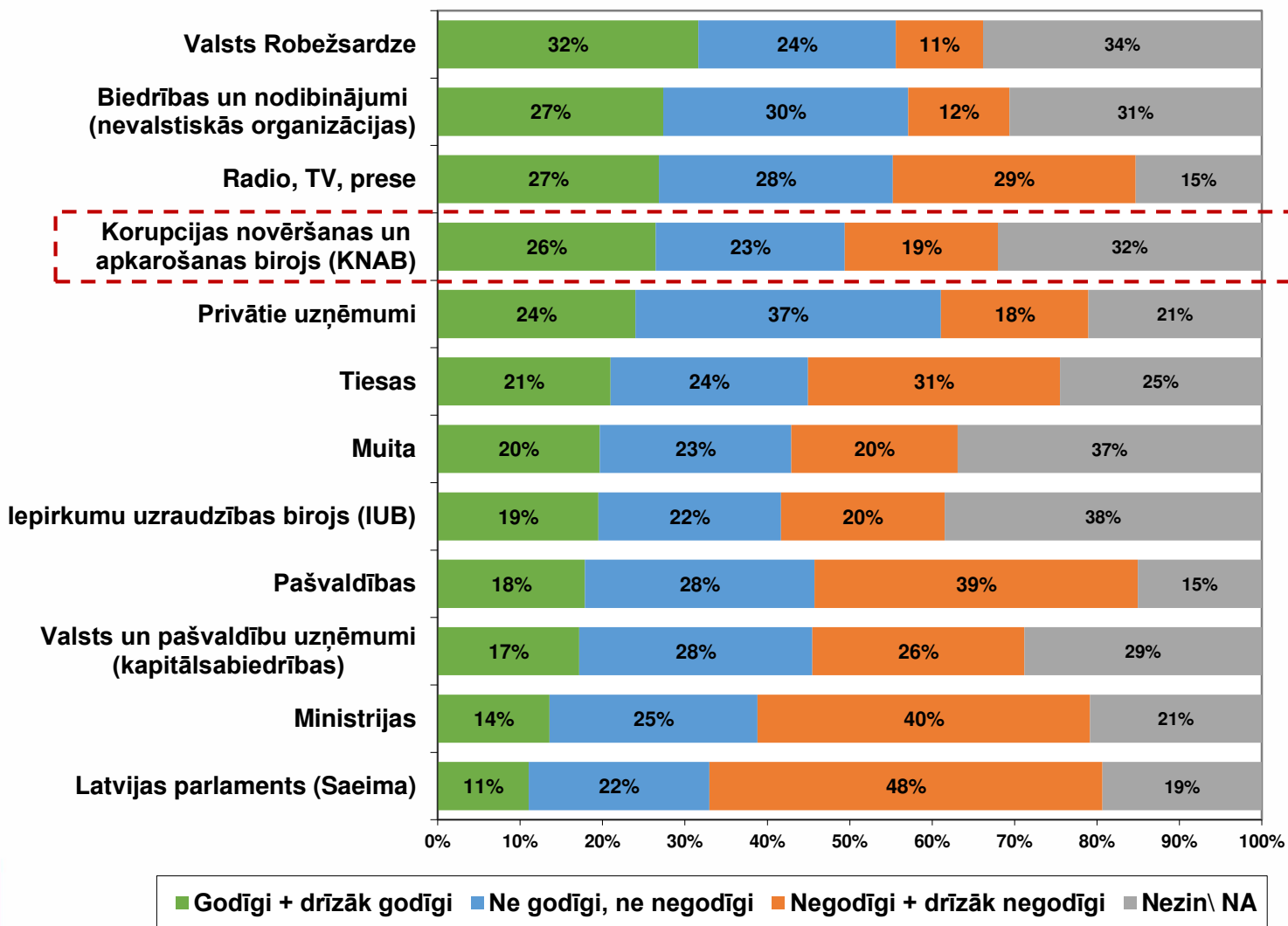

Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju/ uzņēmumu godīgumu, runājot par korupciju?

Vērtējums 5 punktu skalā, kur -2 ir "ļoti negodīgi", bet 2 - "ļoti godīgi"

RETĀK POZITĪVI VĒRTĒTO INSTITŪCIJU GRUPA (13.-24.vieta)

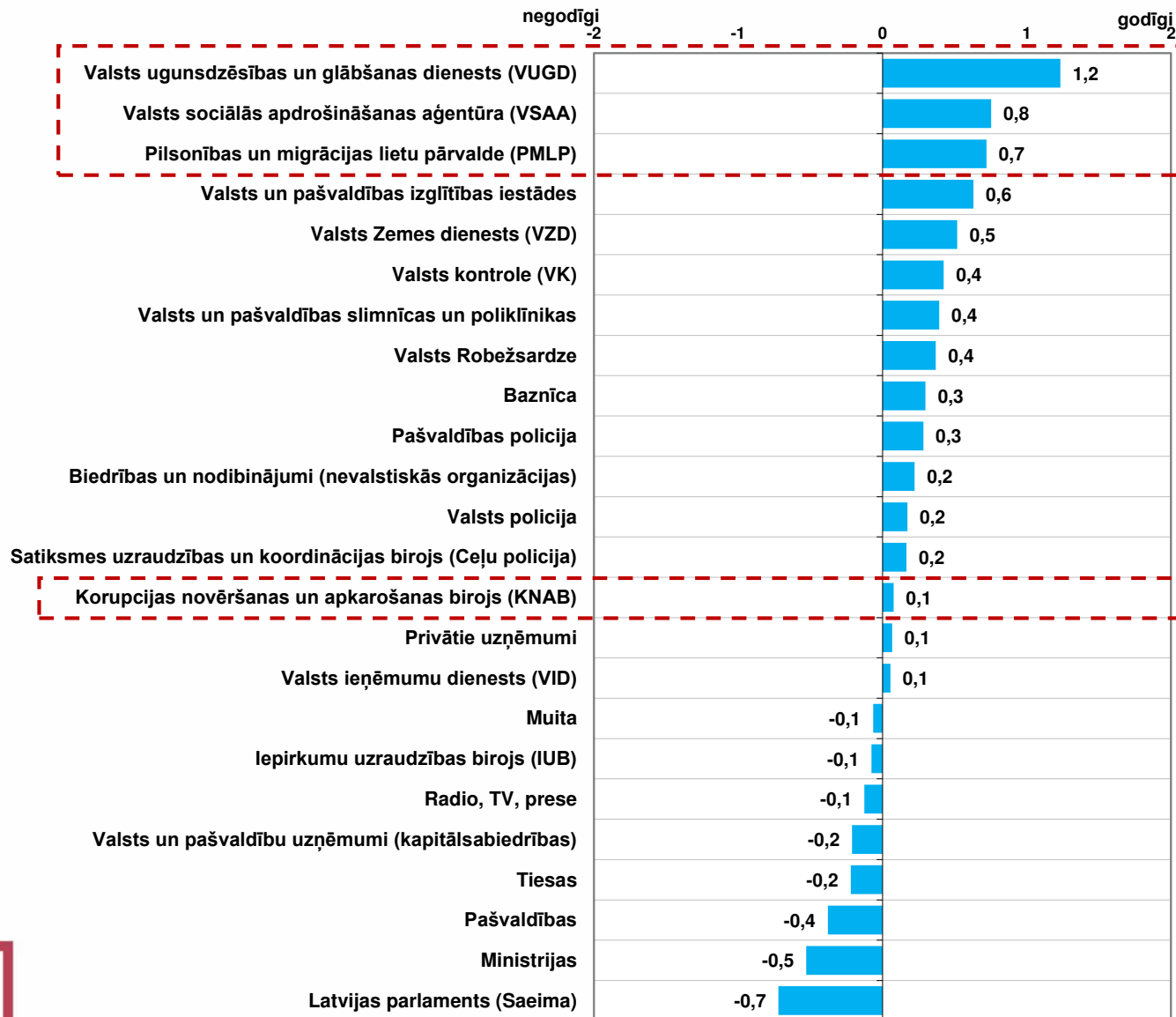
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1001)

Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju godīgumu, runājot par korupciju?

Vidējais novērtējums 5 punktu skalā,

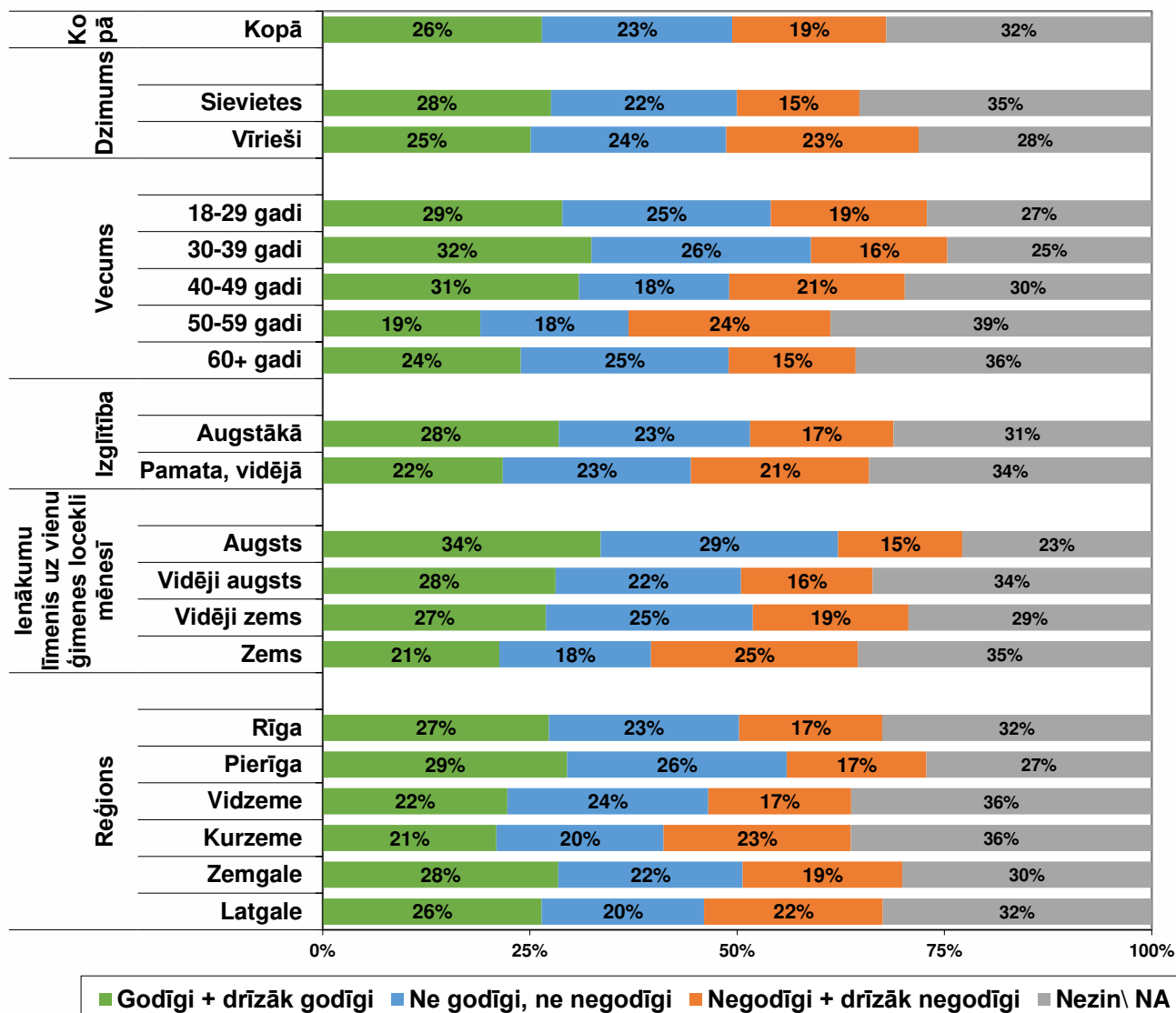
kur -2 ir "ļoti negodīgi", bet 2 - "ļoti godīgi"

Kā Jūs novērtētu sekojošas institūcijas godīgumu, runājot par korupciju?

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB)

(Visi respondenti; N=1001)

III. Uzņēmumu aptauja

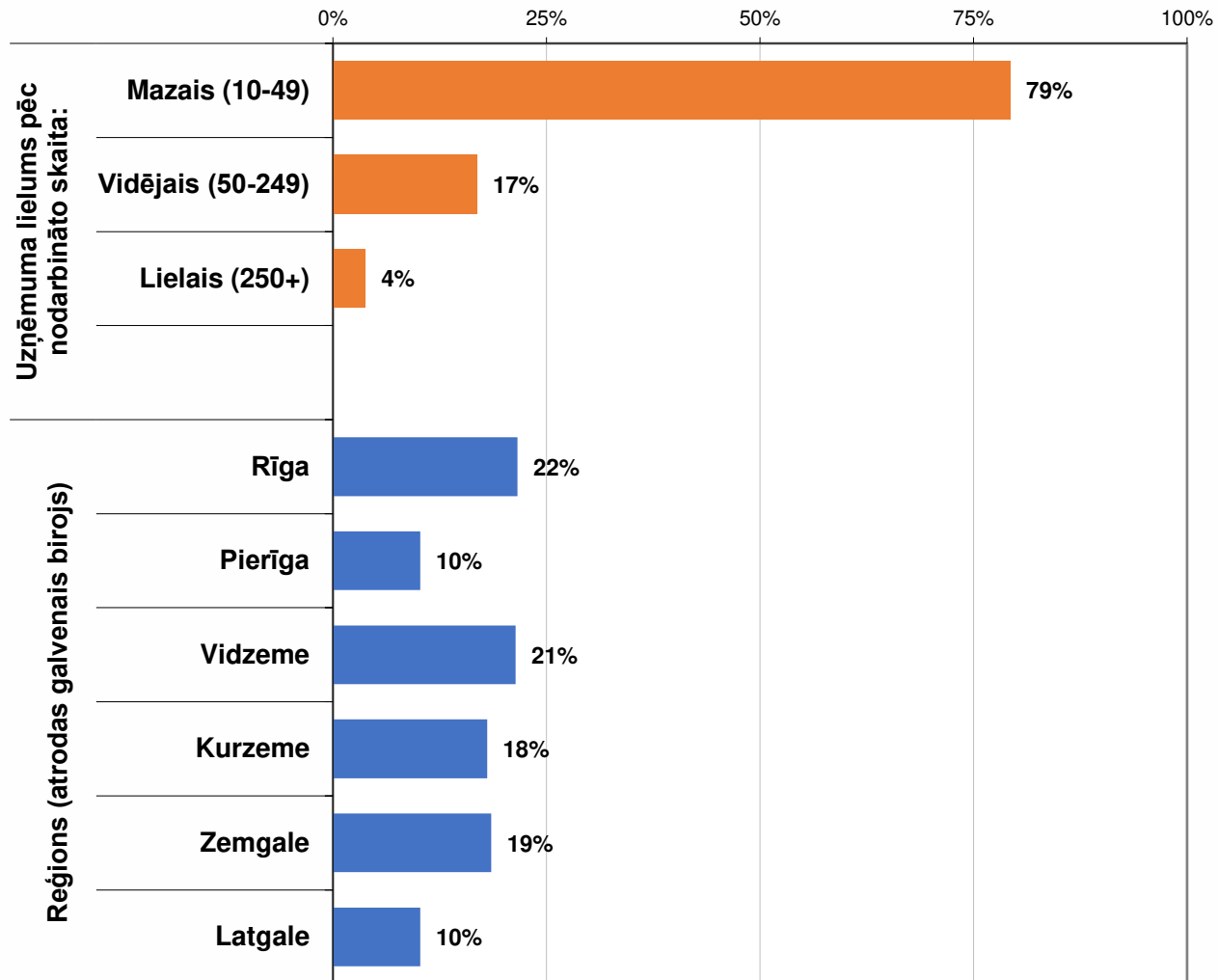
1. Metodoloģiskā informācija

PĒTĪJUMA PASŪTĪTĀJS	Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
PĒTĪJUMA VEICĒJS	Tirgus un sociālo pētījumu centrs "Latvijas Fakti"
IZLASE	421 uzņēmuma (juridisku personu), kas veic saimniecisko darbību Latvijas teritorijā, pārstāvji (vadība vai vadības deleģēts pārstāvis).
APTAUJAS METODE	Aptauja tika veikta, izmantojot kombinētu datu ieguves metodi: CAWI (tiešsaistes) un CATI (datorizētas telefonintervijas). Vispirms intervētājs telefoniski sazinājās ar uzņēmuma vadību un, pēc piekrišanas piedalīties intervijā, nosūtīja elektronisku vēstuli ar aicinājumu piedalīties aptaujā un saiti uz aptauju interneta vietnē.
INTERVĒŠANAS LAIKS	08.02.2021. – 23.02.2021.

Uzņēmumu aptaujas izlases sadalījums

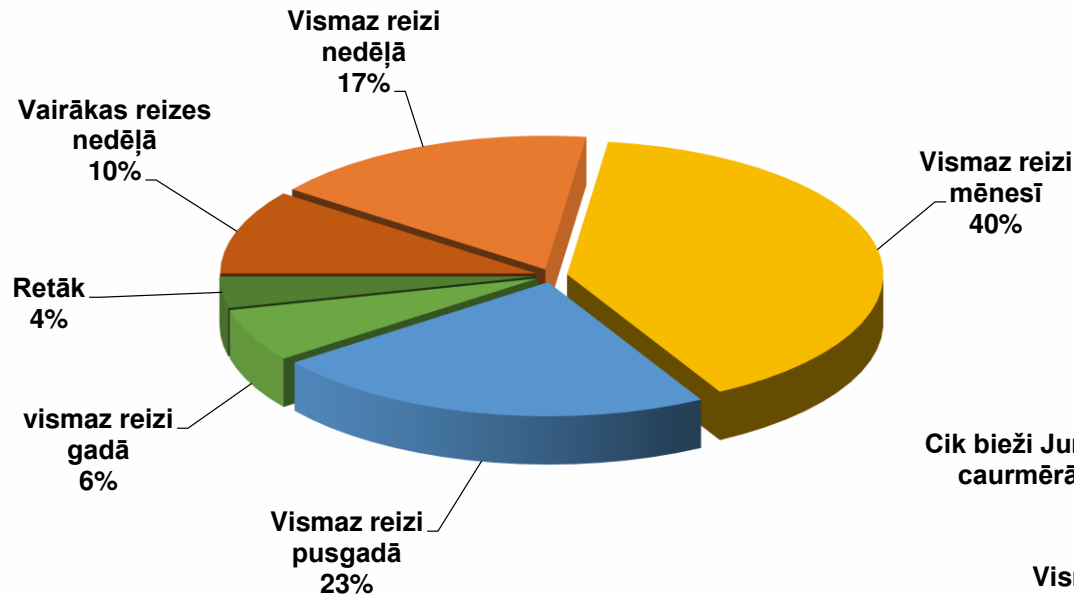
(Bāze = visi uzņēmumi; n=421)

2. Saskarsme ar korupciju

Cik bieži Jums kā sava uzņēmuma pārstāvim pēdējo 2 gadu laikā caurmērā ir iznācis kontaktēties ar valsts institūcijām?

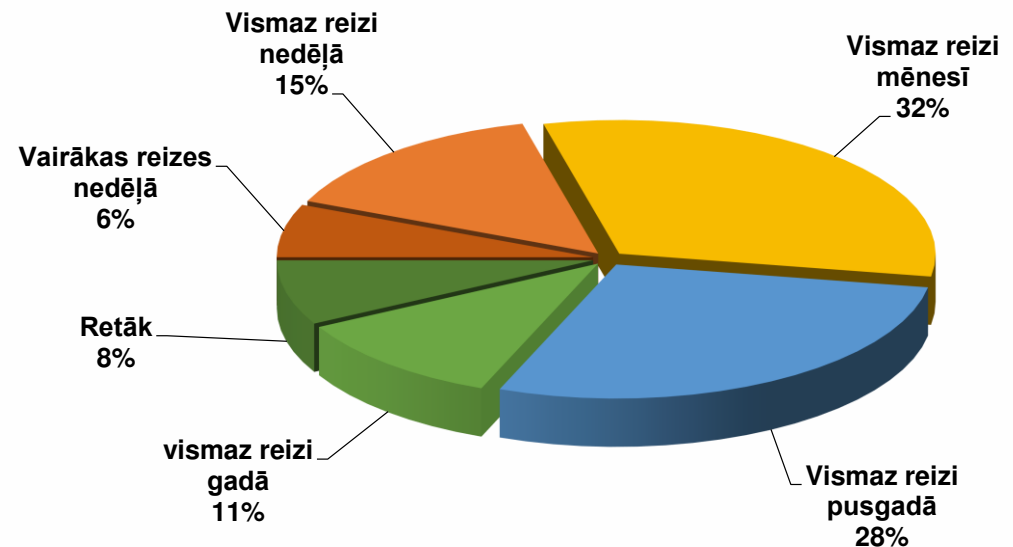
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

2.1. Saskarsme ar valsts un pašvaldību institūcijām, dažādu jautājumu kārtošanas pieredze

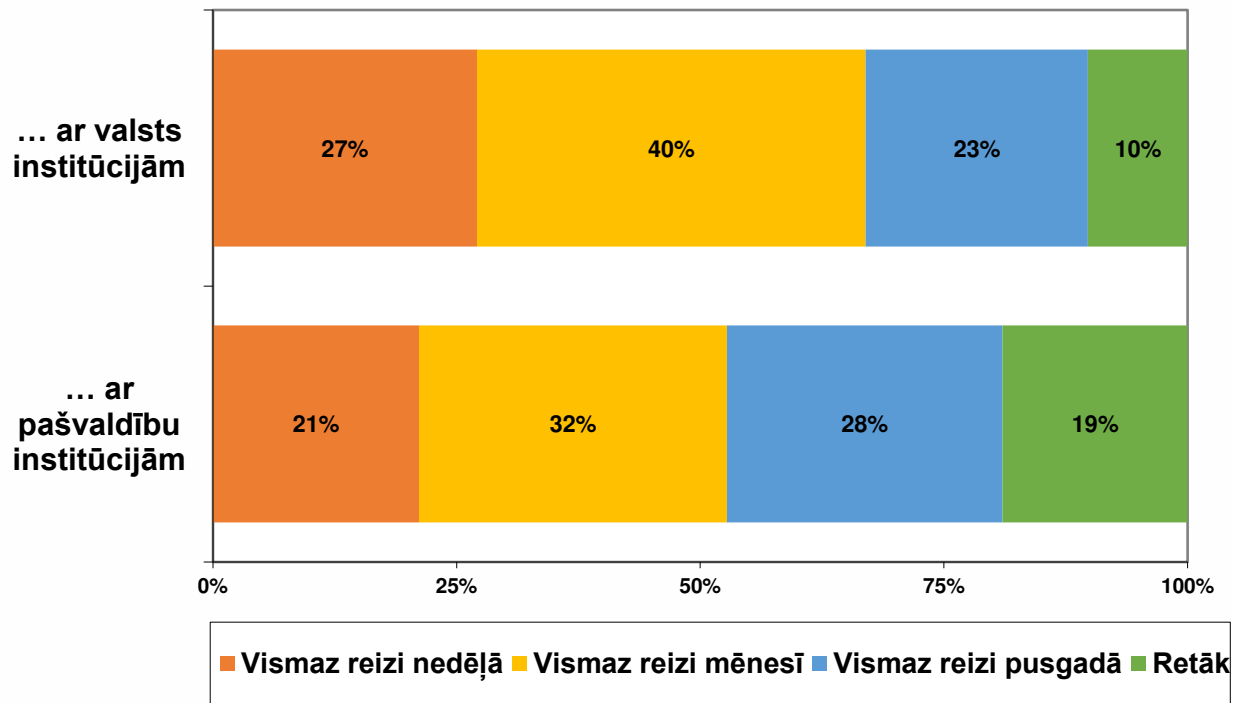
Cik bieži Jums kā sava uzņēmuma pārstāvim pēdējo 2 gadu laikā caurmērā ir iznācis kontaktēties ar pašvaldību institūcijām?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

2.1. Saskarsme ar valsts un pašvaldību institūcijām, dažādu jautājumu kārtošanas pieredze

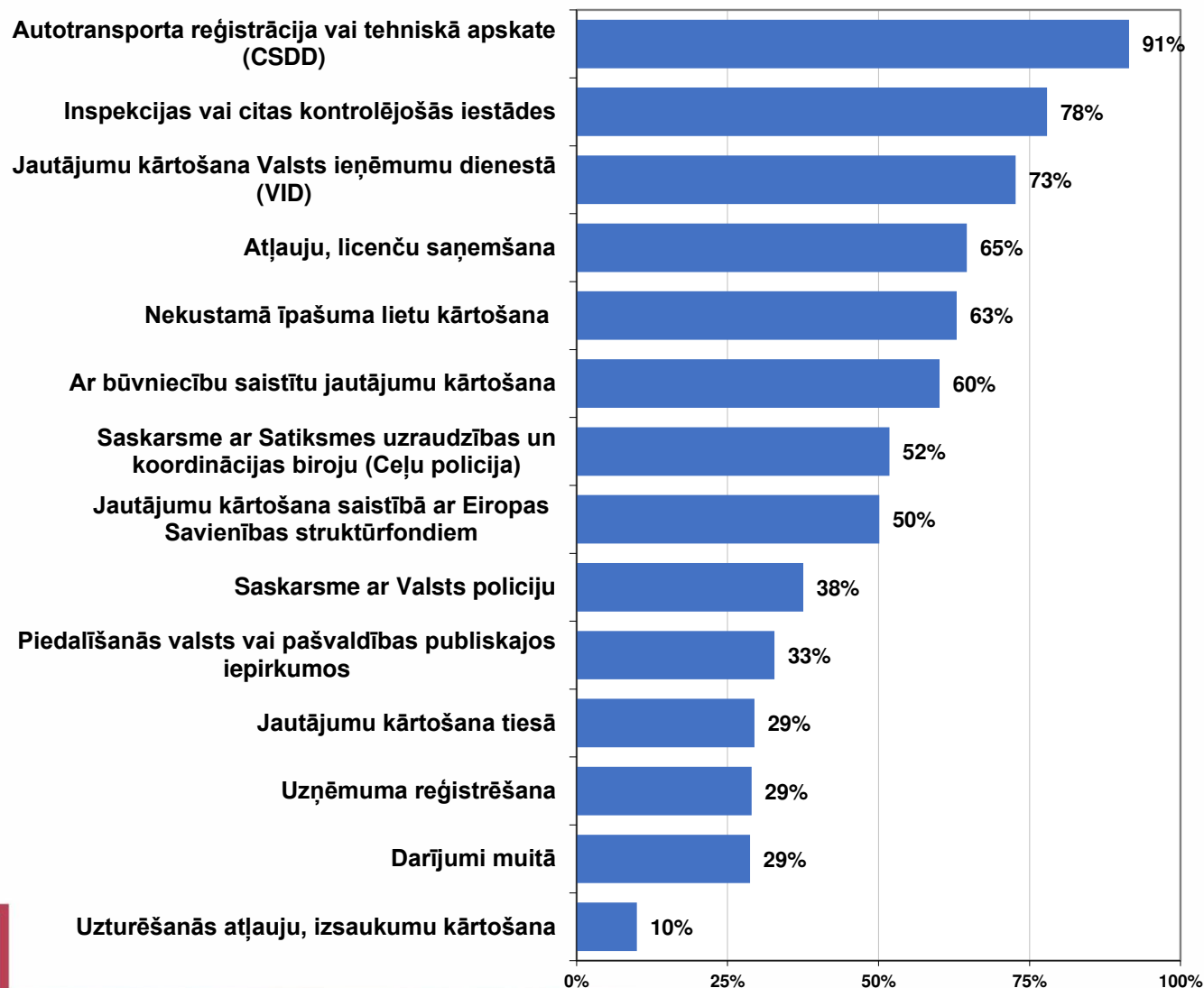
**Cik bieži Jums kā sava uzņēmuma pārstāvim pēdējo 2 gadu laikā
caurmērā ir iznācis kontaktēties ... ?**
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

2.1. Saskarsme ar valsts un pašvaldību institūcijām, dažādu jautājumu kārtošanas pieredze

Pēdējo 2 gadu laikā uzņēmums ir kārtojis sekojošus jautājumus

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

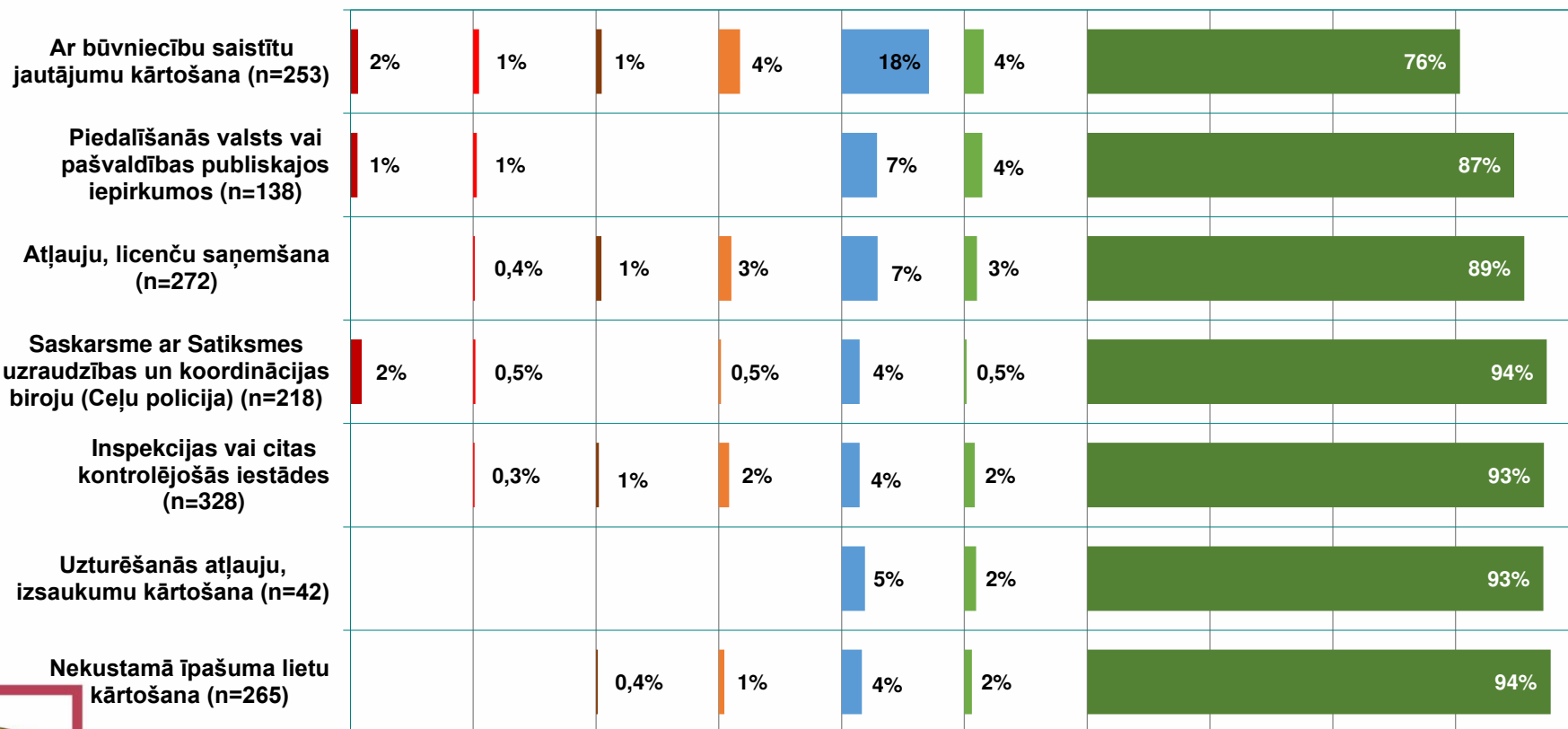

2.2. Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādus jautājumus

Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem
paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?
**JAUTĀJUMI, KURU KĀRTOŠANĀ NEOFICIĀLI
MAKSĀJUMI VAI PAZĪŠANĀS IZMANTOTI BIEŽĀK**

(Bāze (N) = respondenti,
kuri ir kārtājuši attiecīgo jautājumu)

- Veicu neoficiālus maksājumus
- Pasniedzu lielākas dāvanas
- Apmaksāju pusdienas, kādus izklaides pasākumus
- Pasniedzu nelielas dāvanas (suvenīri, ziedi, saldumi)
- Izmantoju personiskos sakarus (draugus, paziņas u.tml.)
- Lieta vēl nav atrisināta, pagaidām neviens neoficiāls paņēmienis nav izmantots
- Lietu nokārtoju bez kādiem neoficiāliem maksājumiem, dāvanām vai pazīšanās

Izlase: respondenti, kuri ir kārtājuši attiecīgo jautājumu

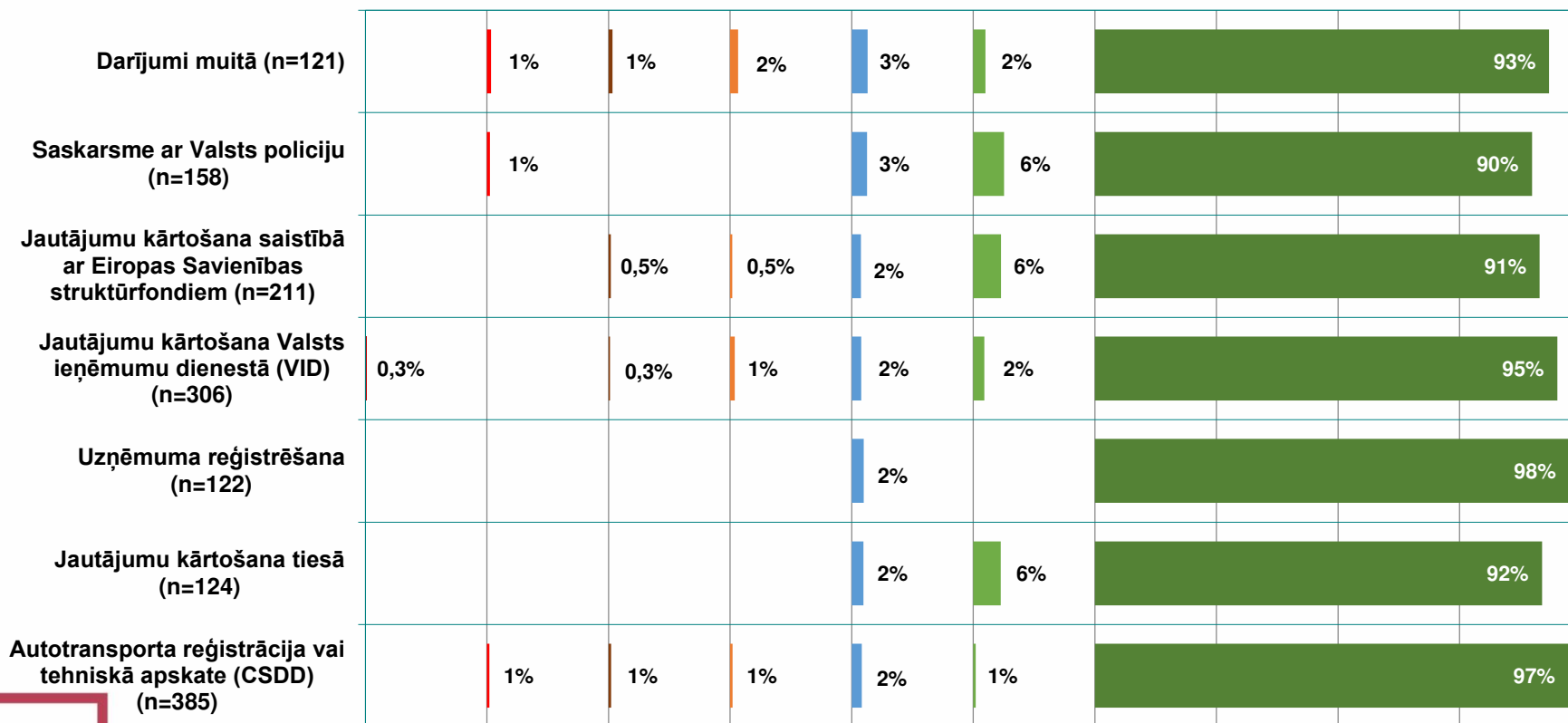
2.2. Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādus jautājumus

Vai Jums nācās izmantot kādu no uzskaitītajiem paņēmieniem, lai nokārtotu šo jautājumu?

JAUTĀJUMI, KURU KĀRTOŠANĀ NEOFICIĀLI MAKSĀJUMI VAI PAZĪŠANĀS IZMANTOTI RETĀK

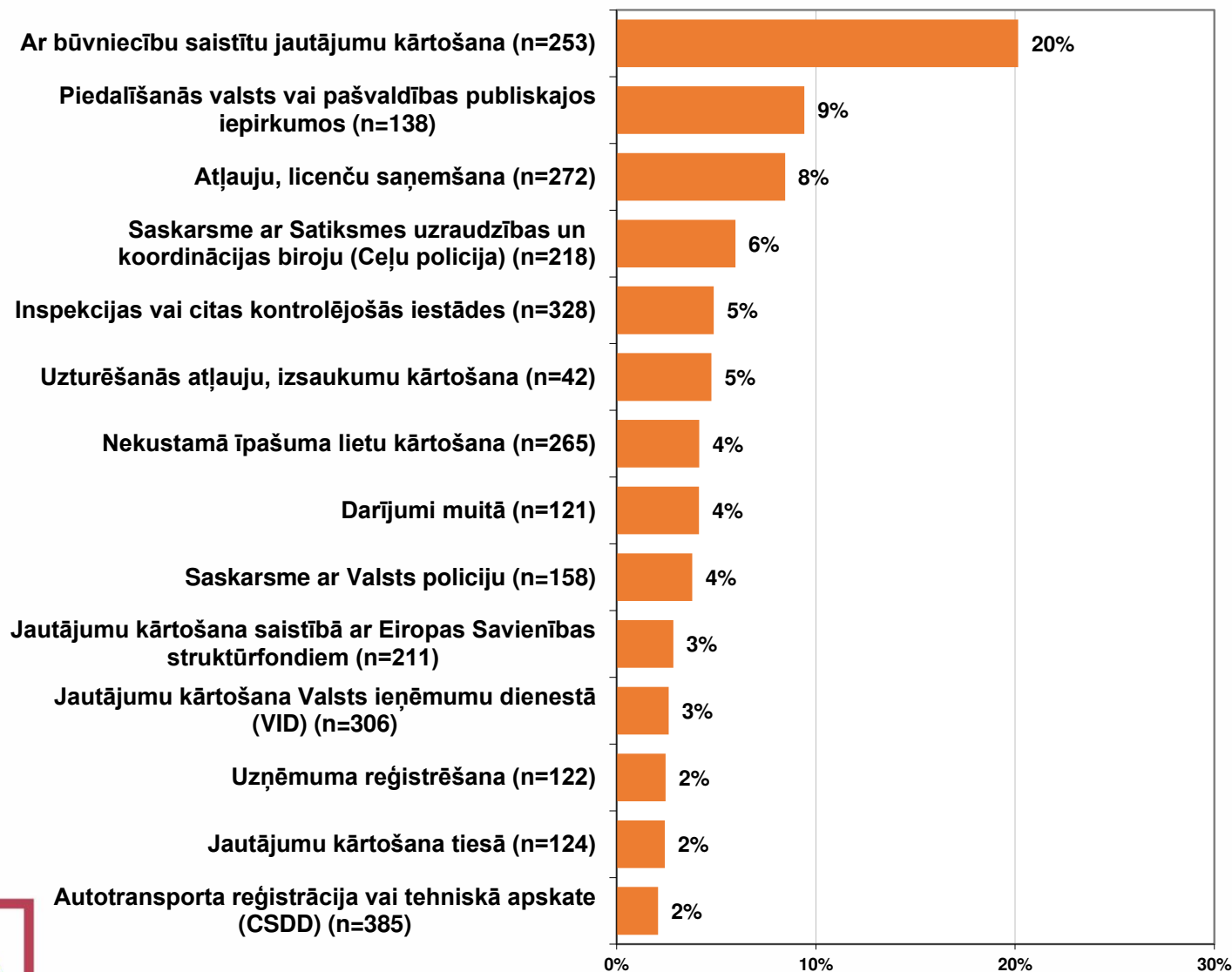
(Bāze (N) = respondenti, kuri ir kārtojuši attiecīgo jautājumu)

- Veicu neoficiālus maksājumus
- Pasniedzu lielākas dāvanas
- Apmaksāju pusdienas, kādus izklaides pasākumus
- Pasniedzu nelielas dāvanas (suvenīri, ziedi, saldumi)
- Izmantoju personiskos sakarus (draugus, paziņas u.tml.)
- Lieta vēl nav atrisināta, pagaidām neviens neoficiāls paņēmienis nav izmantots
- Lietu nokārtoju bez kādiem neoficiāliem maksājumiem, dāvanām vai pazīšanās

Izlase: respondenti, kuri ir kārtojuši attiecīgo jautājumu

**Risinot attiecīgos jautājumus, uzņēmums
izmantoja kādus neoficiālus maksājumus, dāvanas vai pazīšanos**
(Bāze (n) = uzņēmumi, kuri ir risinājuši attiecīgos jautājumus)

Izlase: respondenti,
kuri ir kārtojuši
attiecīgo jautājumu

2.2. Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādus jautājumus

Pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas ...

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

**Veica kādus
neoficiālus
maksājumus,
deva dāvanas
vai izmantoja
pazīšanos
21%**

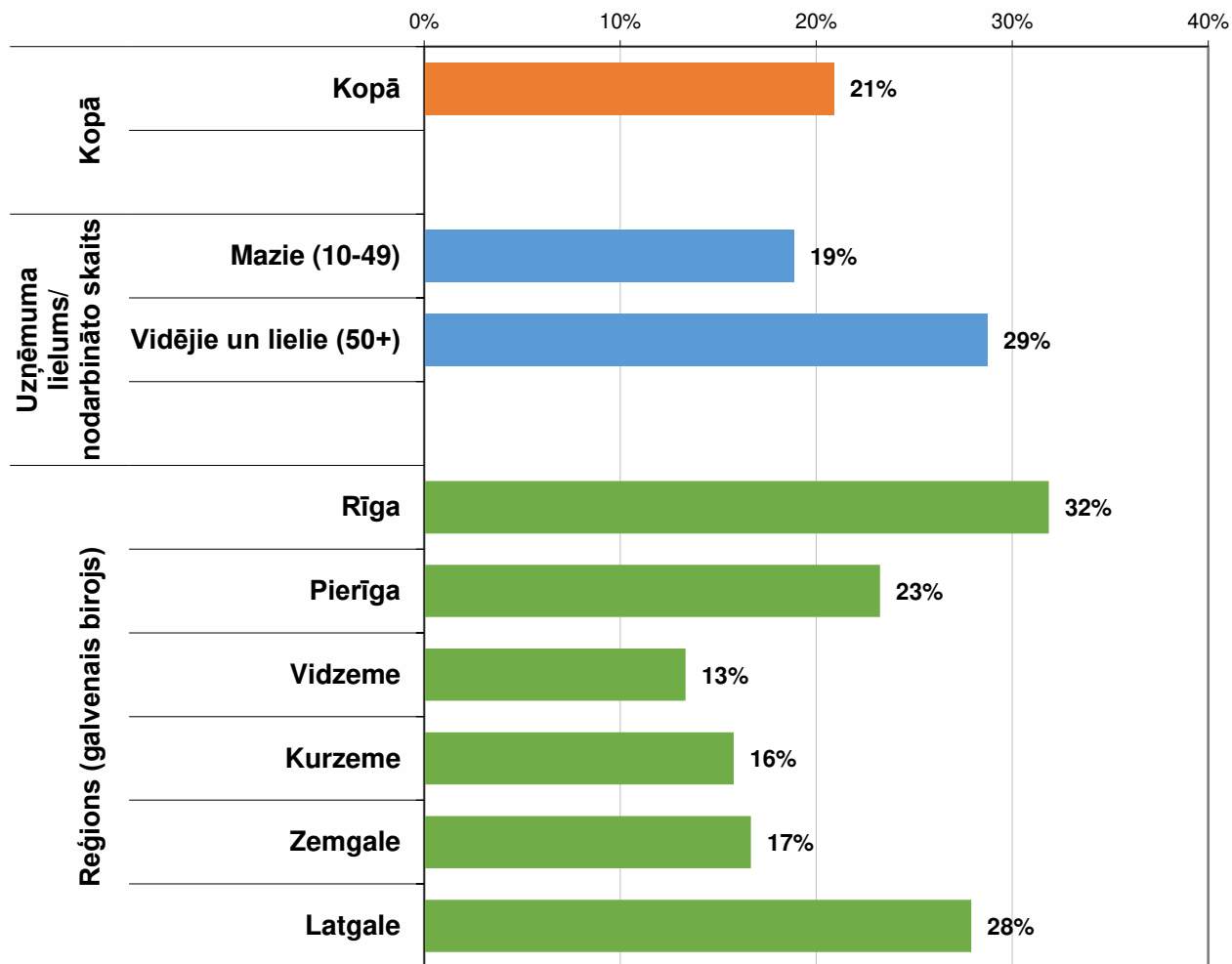
**Nav izmantojuši
kādas
neoficiālus
maksājumus,
dāvanas vai
pazīšanos
79%**

Izlase: visi aptaujātie uzņēmumi

2.2. Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādus jautājumus

Pēdējo 2 gadu laikā, kārtojot kādas lietas/ jautājumus/ problēmas, izmantoja kādus neoficiālus maksājumus, dāvanas vai pazīšanos

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

2.2. Dažādu neoficiālu risinājumu izmantošana, kārtojot kādus jautājumus

Vai Jūs personiski zināt kādu uzņēmuma pārstāvi, kurš izmanto pazīšanas, lai vienkāršāk un ērtāk saņemtu atļaujas, izziņas, pasūtījumus no valsts vai pašvaldības iestādēm vai atrisinātu kādu citu jautājumu šajās iestādēs? Un kā ar Jums pašu – vai pēdējo 12 mēnešu laikā Jūs esat izmantojis pazīšanas?

Neoficiālu maksājumu un pazīšanās izmantošana

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

Zina kādu uzņēmuma pārstāvi, kurš to ir darījis

Pats to ir darījis pēdējo 12 mēnešu laikā

Vai Jūs personiski zināt kādu uzņēmuma pārstāvi, kas ir devis dāvanas valsts vai pašvaldība amatpersonām, lai vienkāršāk un ērtāk saņemtu atļaujas, izziņas, pasūtījumus vai atrisinātu kādu citu jautājumu šajās iestādēs? Un kā ar Jums pašu – vai pēdējo 12 mēnešu laikā Jūs esat devis dāvanas valsts vai pašvaldības amatpersonām?

Zina kādu uzņēmuma pārstāvi, kurš to ir darījis

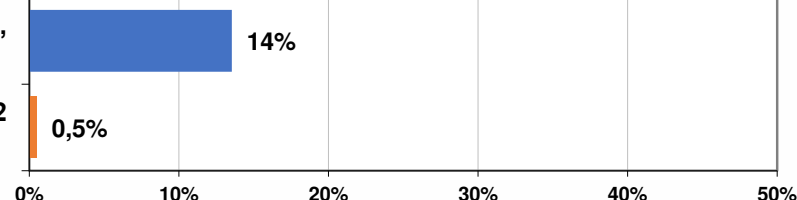
Pats to ir darījis pēdējo 12 mēnešu laikā

Vai Jūs personiski zināt kādu uzņēmuma pārstāvi, kas ir veicis neoficiālus maksājumus valsts vai pašvaldības amatpersonām, lai vienkāršāk un ērtāk saņemtu atļaujas, izziņas, pasūtījumus vai atrisinātu kādu citu jautājumu šajās iestādēs? Un kā ar Jums pašu – vai pēdējo 12 mēnešu laikā Jūs esat veicis neoficiālus maksājumus valsts vai pašvaldības amatpersonām?

Zina kādu uzņēmuma pārstāvi, kurš to ir darījis

Pats to ir darījis pēdējo 12 mēnešu laikā

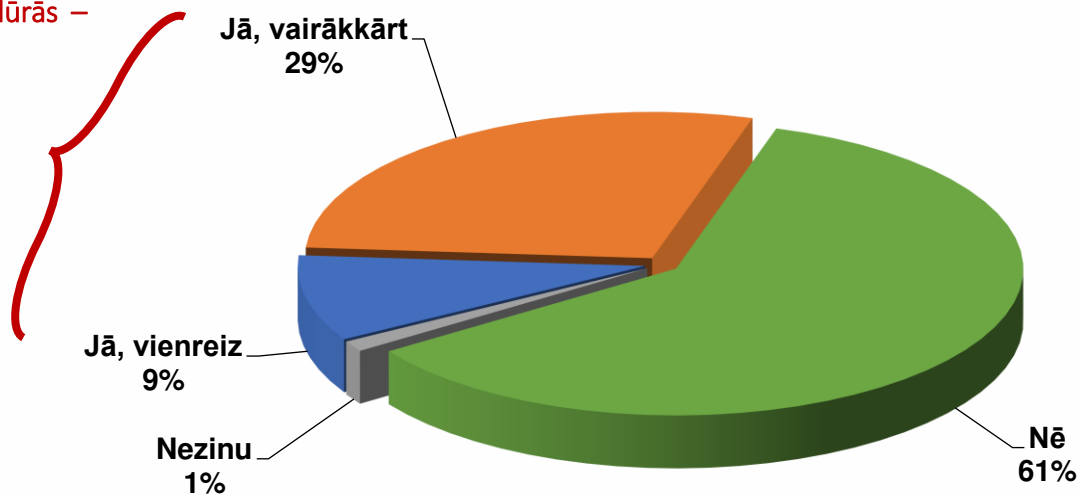
2.3. Korupcijas pazīmes publiskajos iepirkumos

Dalības pieredze publisko iepirkumu procedūrās

Vai pēdējo divu gadu laikā Jūsu uzņēmums ir piedalījies publiskā iepirkuma procedūrā valsts vai pašvaldību iestādē?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

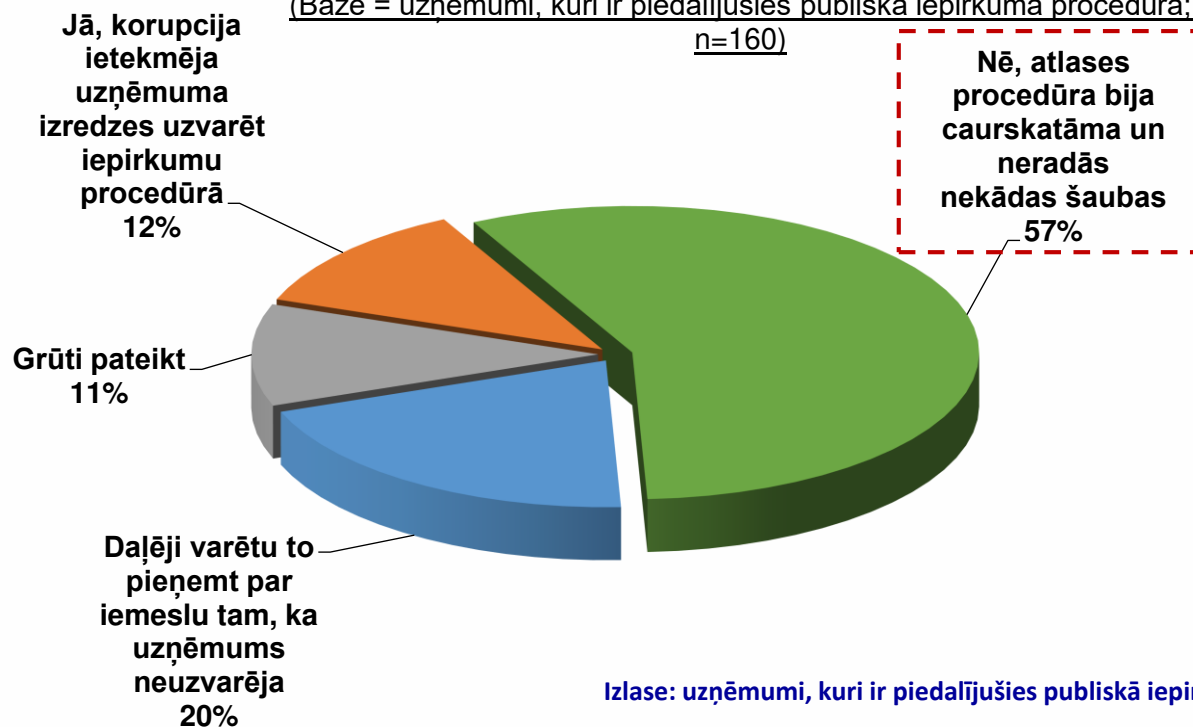
Pēdējo 2 gadu laikā ir
piedalījušies publiskā
iepirkuma procedūrās –
38%

2.3. Korupcijas pazīmes publiskajos iepirkumos

Vai, Jūsaprāt, korupcijas esamība ir ietekmējusi Jūsu uzņēmuma panākumus, piedaloties publiskā iepirkuma procedūrā valsts vai pašvaldību iestādē?

(Bāze = uzņēmumi, kuri ir piedalījušies publiskā iepirkuma procedūrā;
n=160)

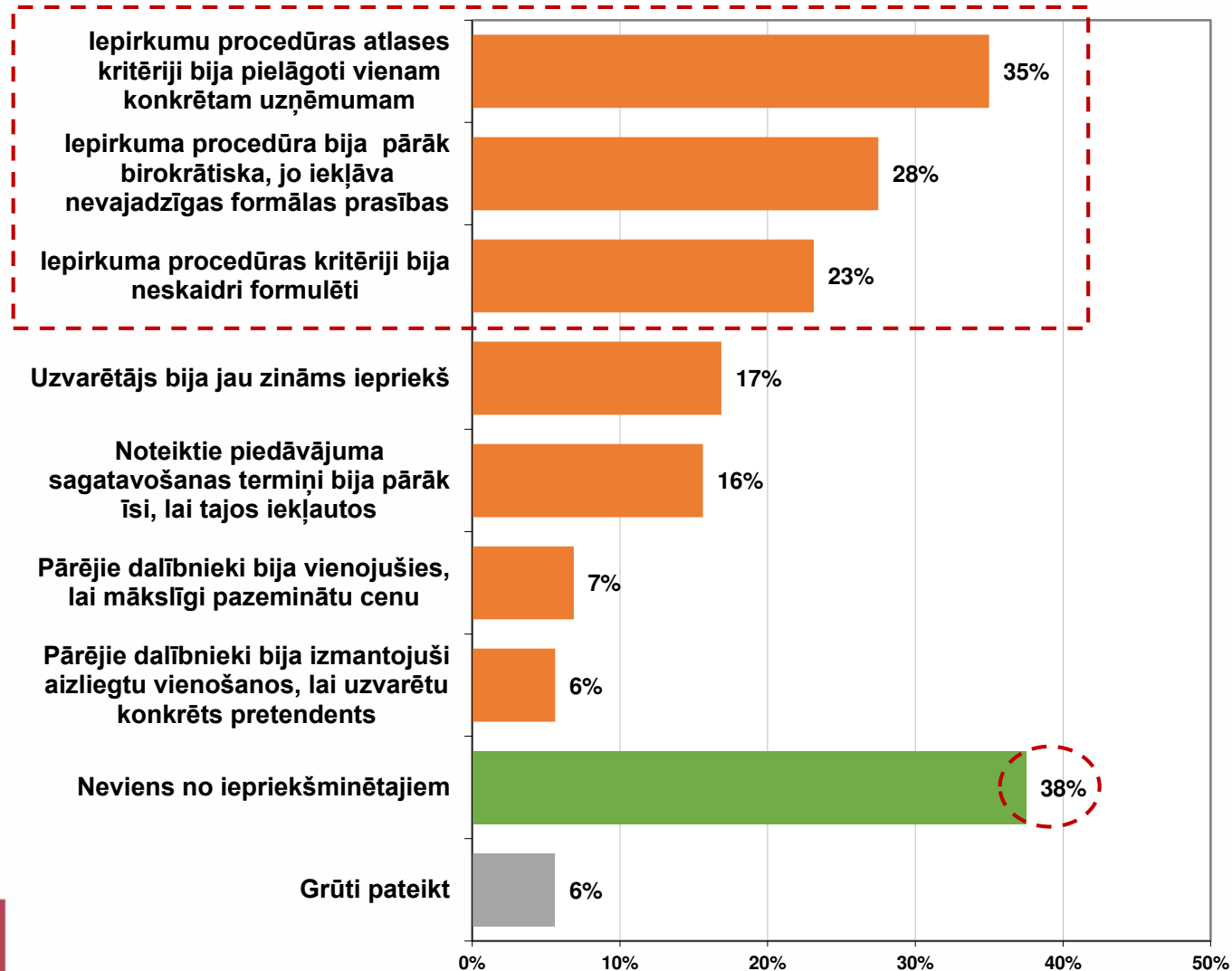

Izlase: uzņēmumi, kuri ir piedalījušies publiskā iepirkuma procedūrā

2.3. Korupcijas pazīmes publiskajos iepirkumos

Vai, Jūsaprāt, publiskā iepirkuma procedūrā valsts vai pašvaldību iestādē pastāvēja kādi no zemāk minētajiem apstākļiem?

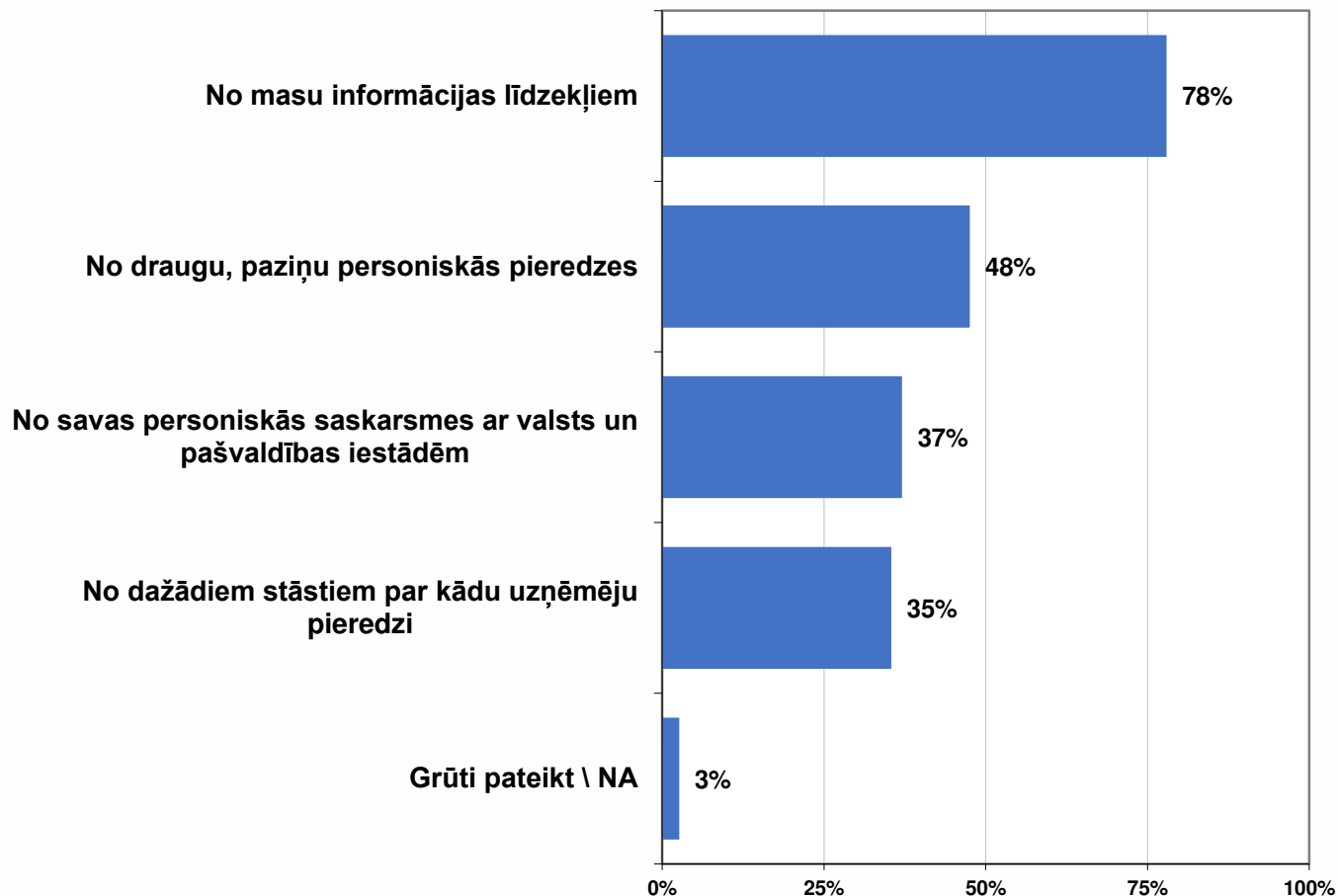
(Bāze = uzņēmumi, kuri ir piedalījušies publiskā iepirkuma procedūrā; n=160)

2.4. Informācijas avoti par negodīgiem vai šaubīgiem darījumiem valsts un pašvaldību iestādēs

Sakiet, lūdzu, kur Jūs pamatā gūstat informāciju par negodīgiem vai šaubīgiem darījumiem valsts un pašvaldības iestādēs?

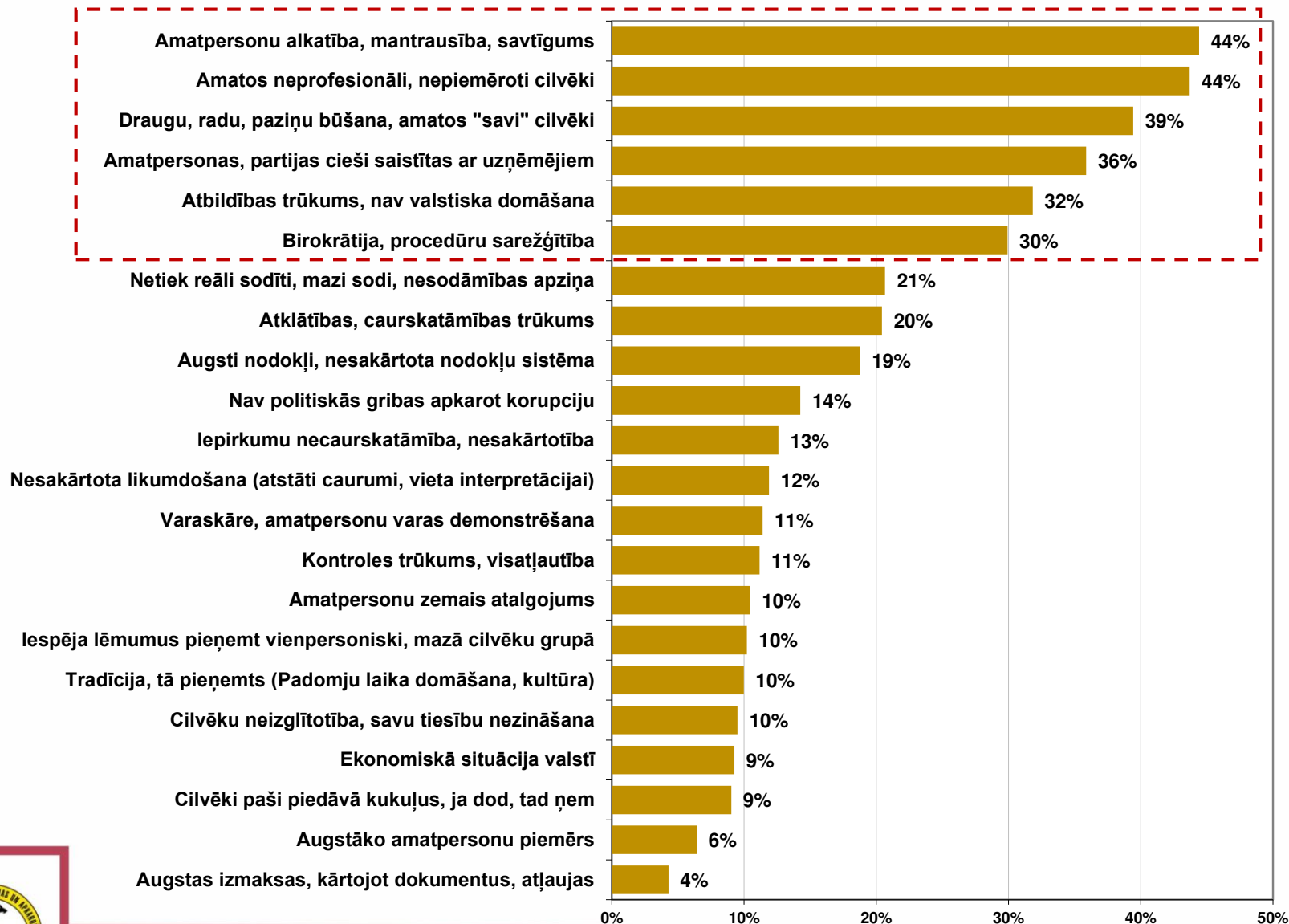
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

2.5. Korupciju veicinošie apstākļi valsts un pašvaldību iestādēs

Kas, Jūsaprāt, ir galvenie korupciju veicinošie apstākļi valsts un pašvaldības iestādēs?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

3. Attieksme pret kukuļdošanu

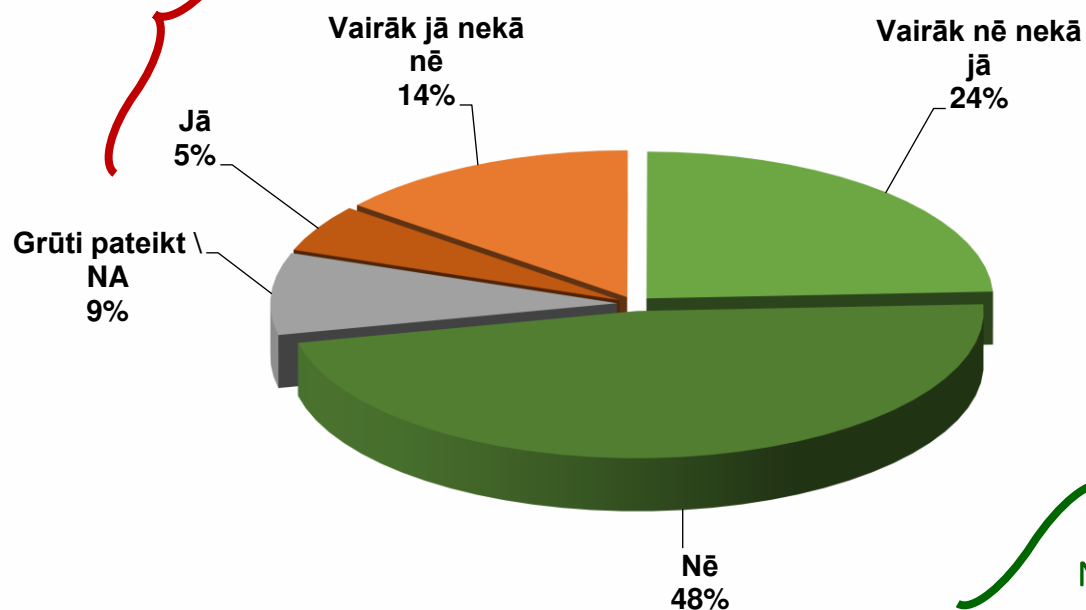

3.1. Gatavība dot kukuli

Vai tādi uzņēmēji kā Jūs būtu gatavi dot kukuli valsts vai pašvaldības amatpersonai, ja tas būtu būtiski uzņēmuma interesēm un problēma tiktu atrisināta?

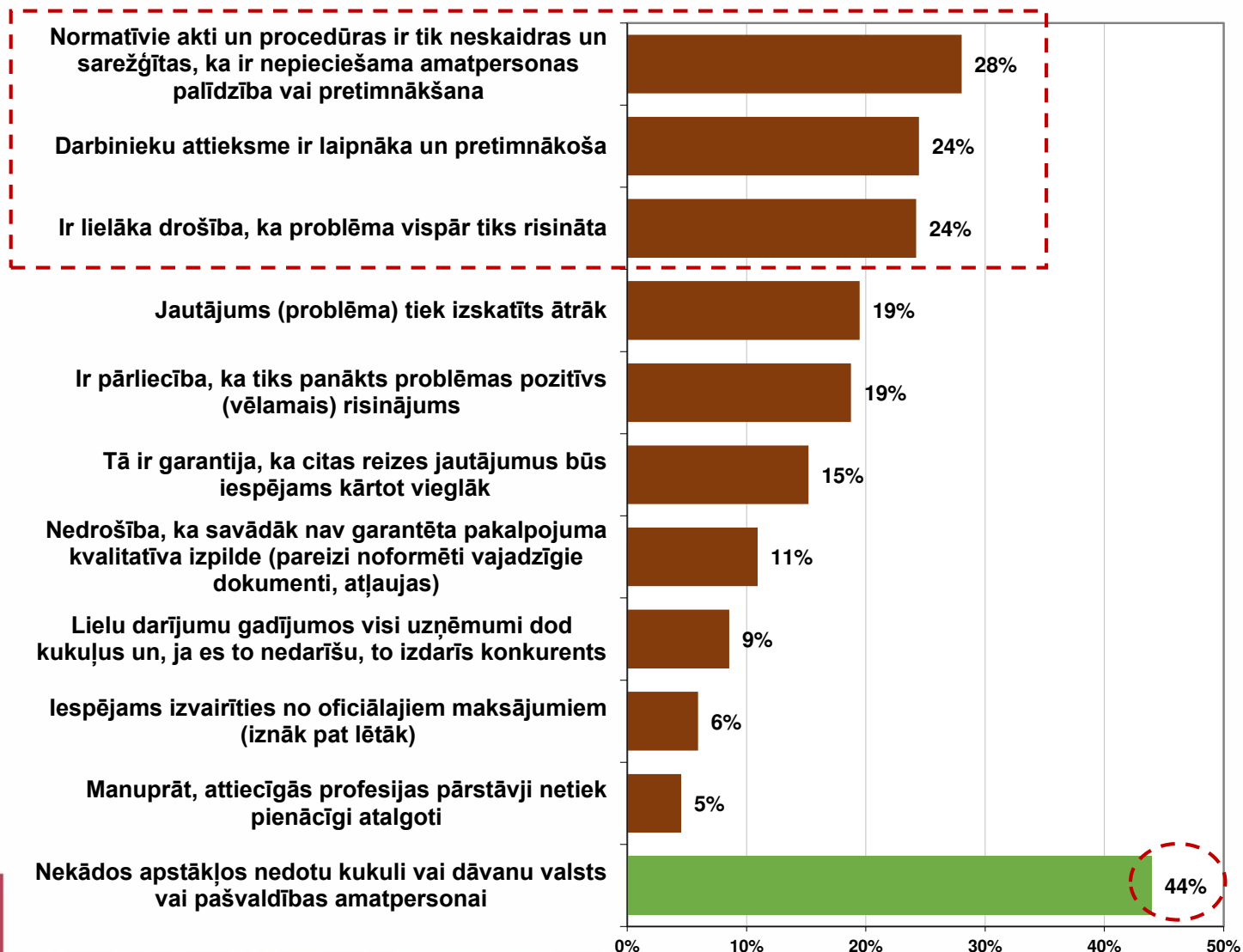
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

Jā + drīzāk jā – 19%

3.2. Iemesli, kuru dēļ varētu dot kukuli

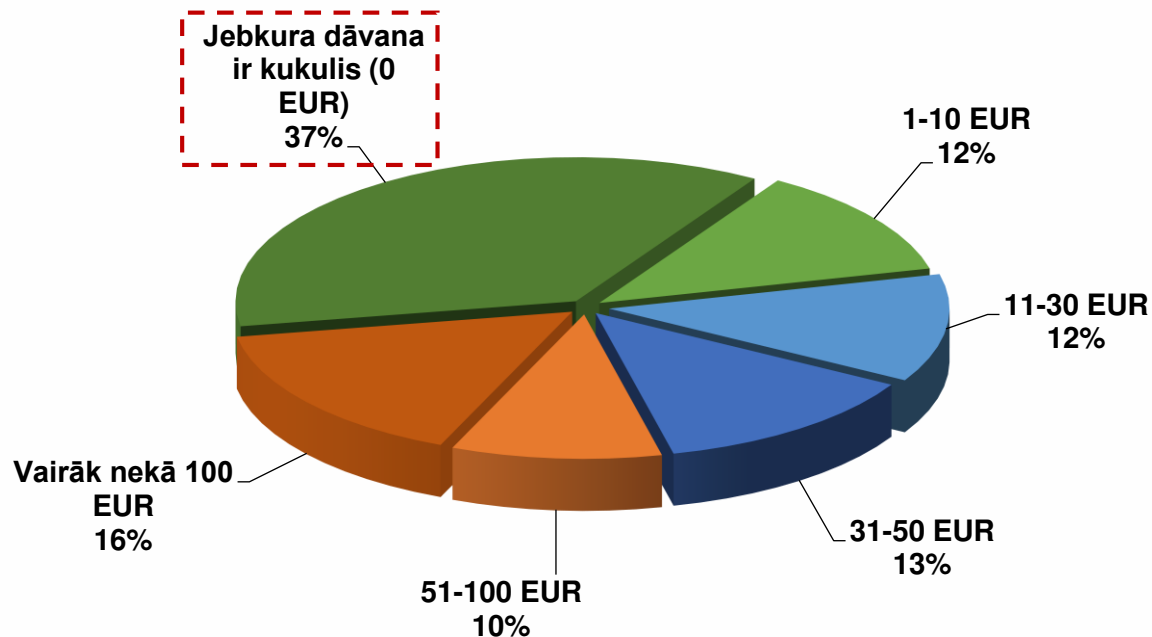
Lūdzu, norādiet iemeslus, kuru dēļ tādi uzņēmēji kā Jūs
varētu izšķirties dot kukuli vai dāvanu kādai valsts amatpersonai
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

3.3. Robeža, kad pateicība/ dāvana kļūst par kukuli

Dažkārt dāvanas tiek dotas pateicībā par labi padarītiem valsts vai pašvaldības amatpersonas pienākumiem. Kā Jūs domājat, kas ir tā robeža, kad pateicība/dāvana kļūst par kukuli?

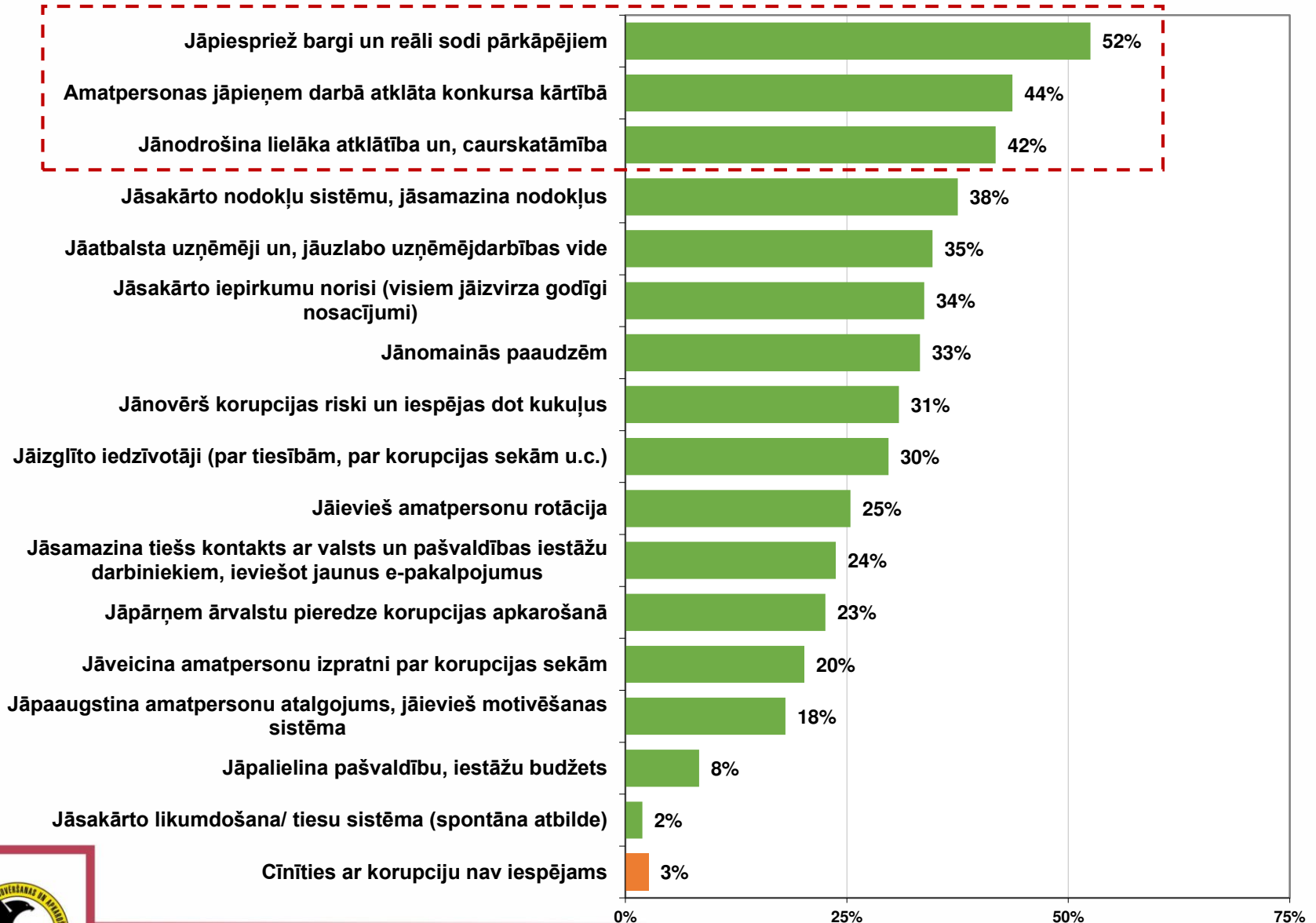
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

4. Priekšstati par dažādu pasākumu nepieciešamību korupcijas mazināšanā

Kā Jūs domājat, kādi pasākumi mazinātu korupciju valsts un pašvaldības iestādēs?

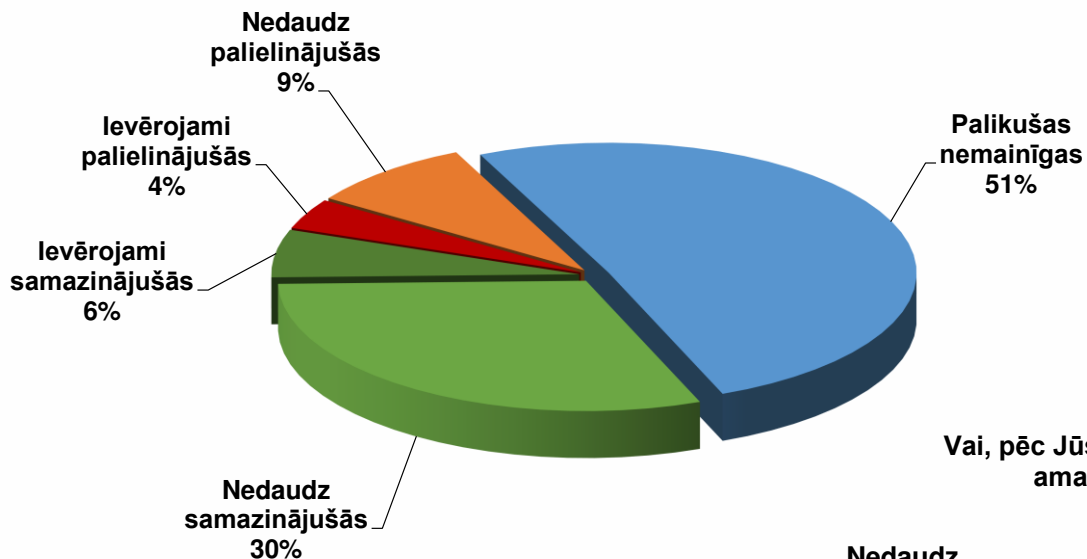
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

5. Priekšstati par korupcijas problēmas aktualitātes izmaiņām Latvijā pēdējo 4 gadu laikā

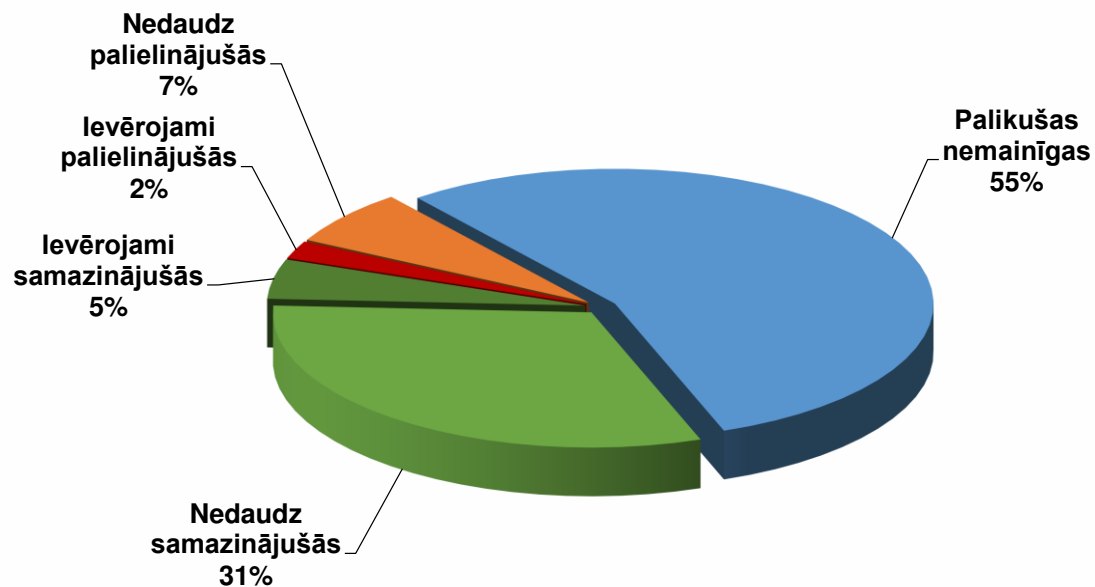
Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar augsta līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu, pēdējo četrus gadus laikā ir ... ?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

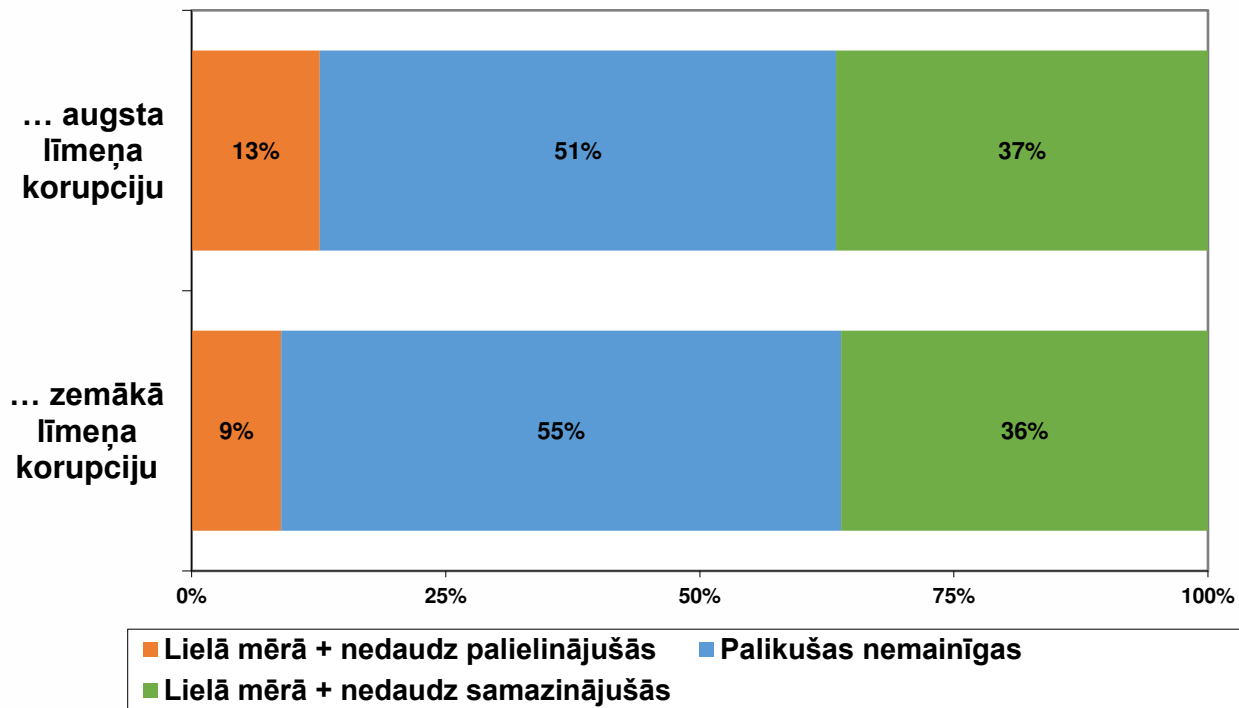
Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar zemākā līmeņa valsts amatpersonu kukuļošanu, pēdējo četrus gadus laikā ir ... ?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

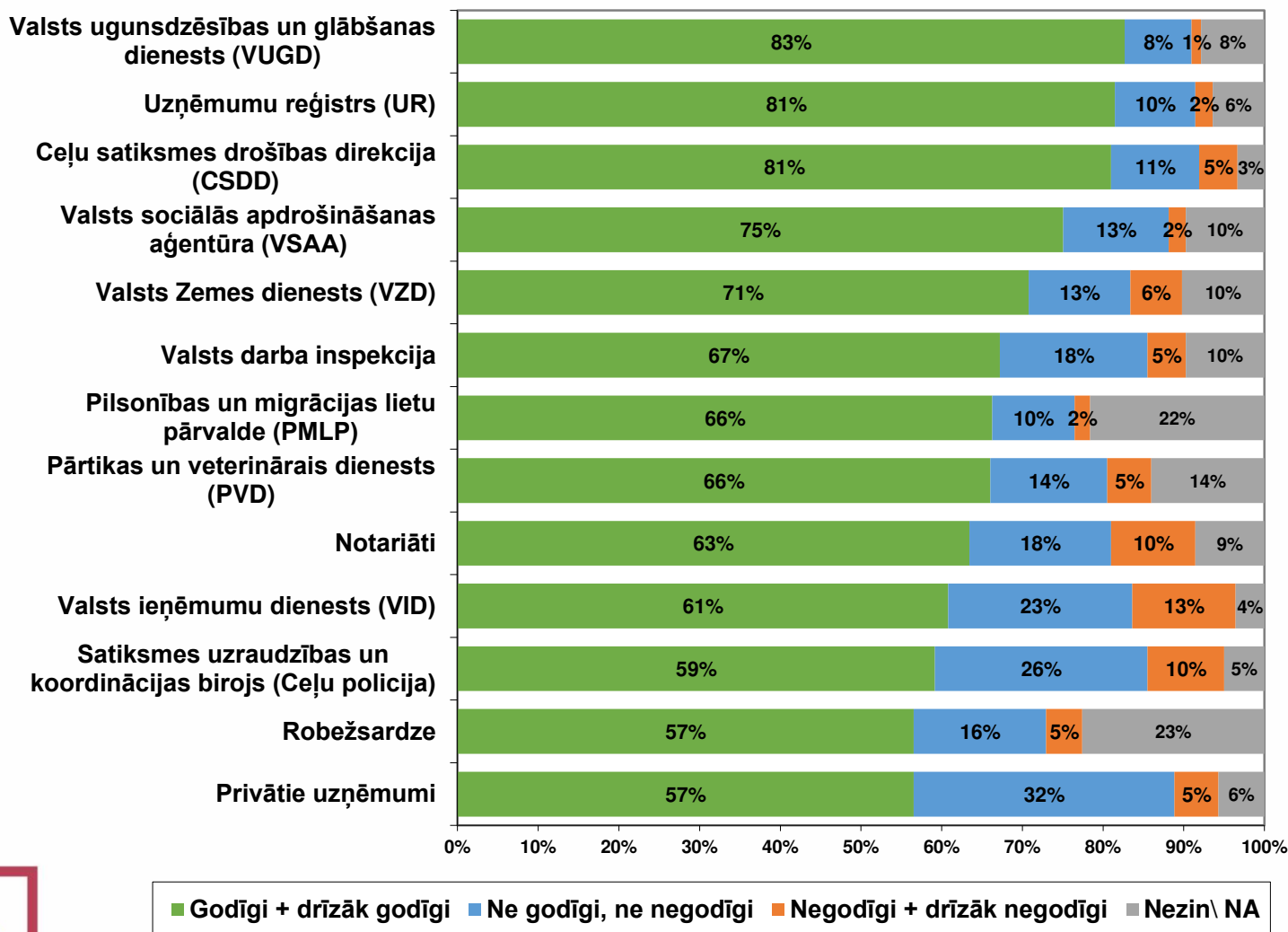
Vai, pēc Jūsu domām, problēmas, kas saistās ar
pēdējo četru gadu laikā ir:

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

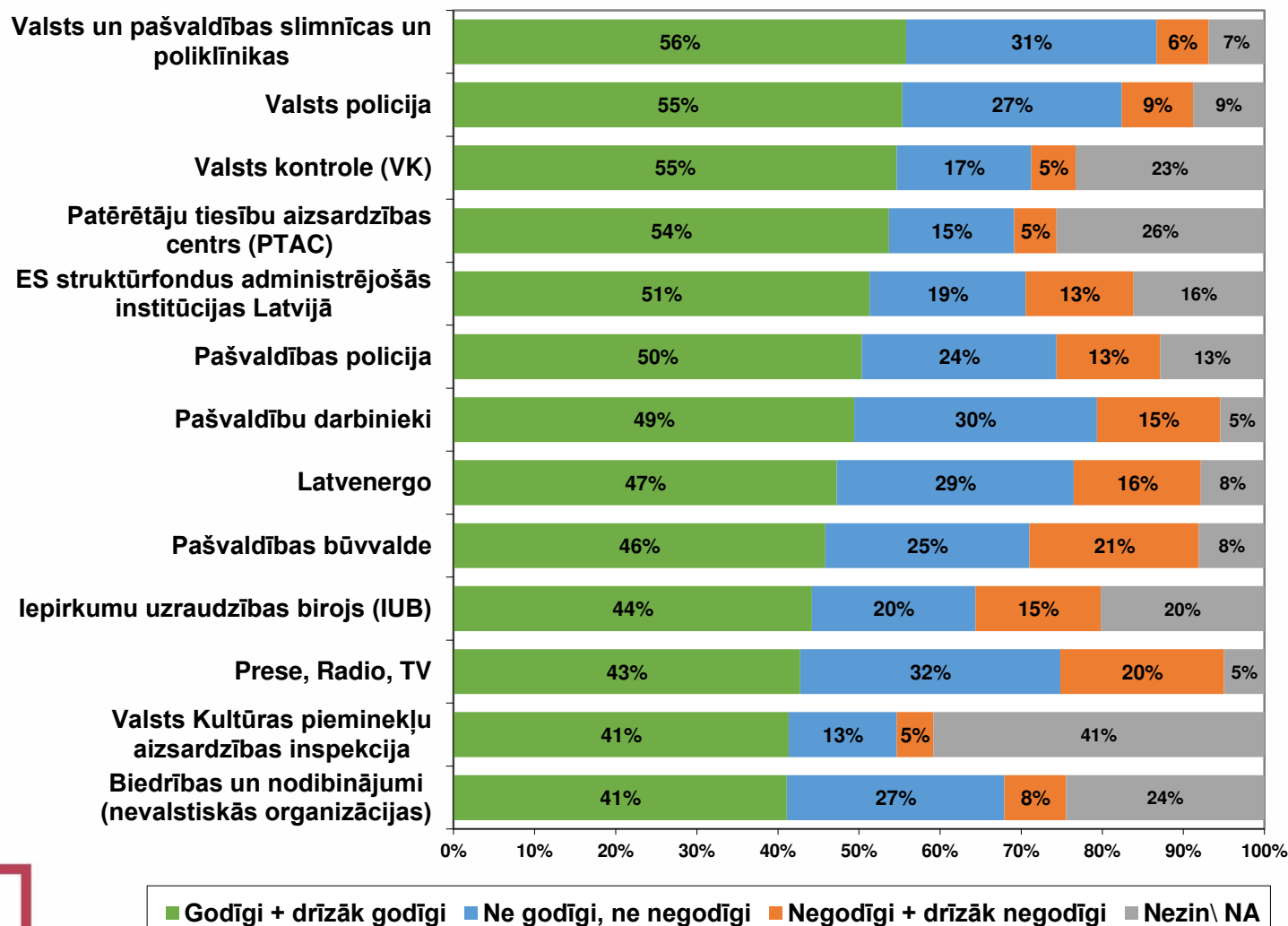

6. Dažādu institūciju godīguma vērtējums

Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju/ uzņēmumu godīgumu, runājot par korupciju?
Vērtējums 5 punktu skalā, kur -2 ir "ļoti negodīgi", bet 2 - "ļoti godīgi"
BIEŽĀK POZITĪVI VĒRTĒTO INSTITŪCIJU GRUPA (1.-13.vieta)
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju/ uzņēmumu godīgumu, runājot par korupciju?
Vērtējums 5 punktu skalā, kur -2 ir "ļoti negodīgi", bet 2 - "ļoti godīgi"
OTRA BIEŽĀK POZITĪVI VĒRTĒTO INSTITŪCIJU GRUPA (14.-26.vieta)
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

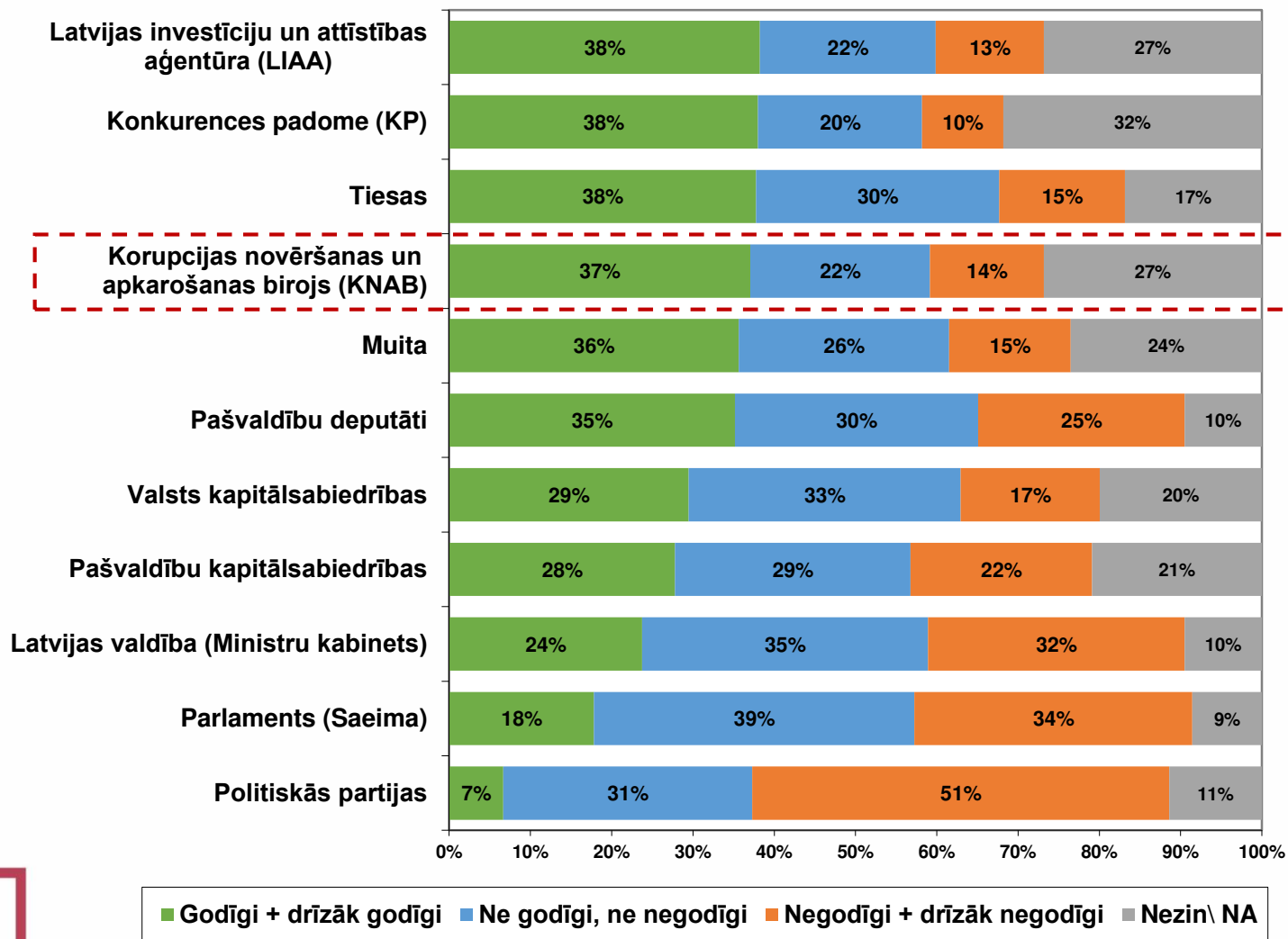

Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju/ uzņēmumu godīgumu, runājot par korupciju?

Vērtējums 5 punktu skalā, kur -2 ir "ļoti negodīgi", bet 2 - "ļoti godīgi"

RETĀK POZITĪVI VĒRTĒTO INSTITŪCIJU GRUPA (27.-37.vieta)

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=421)

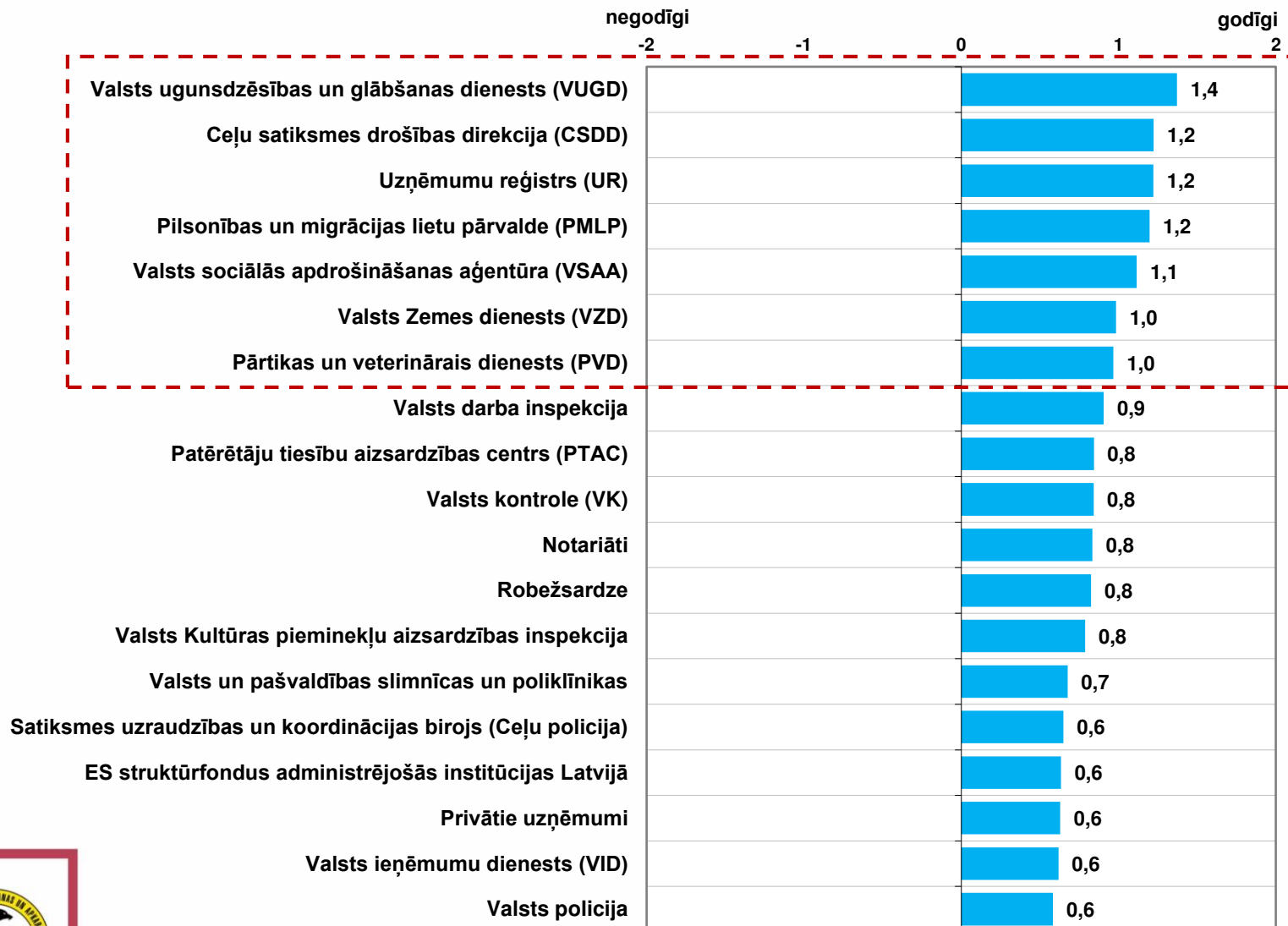

Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju godīgumu, runājot par korupciju?

Vidējais novērtējums 5 punktu skalā,

kur -2 ir "ļoti negodīgi", bet 2 - "ļoti godīgi"

POZITĪVĀK VĒRTĒTO INSTITŪCIJU GRUPA (1.-19.vieta)

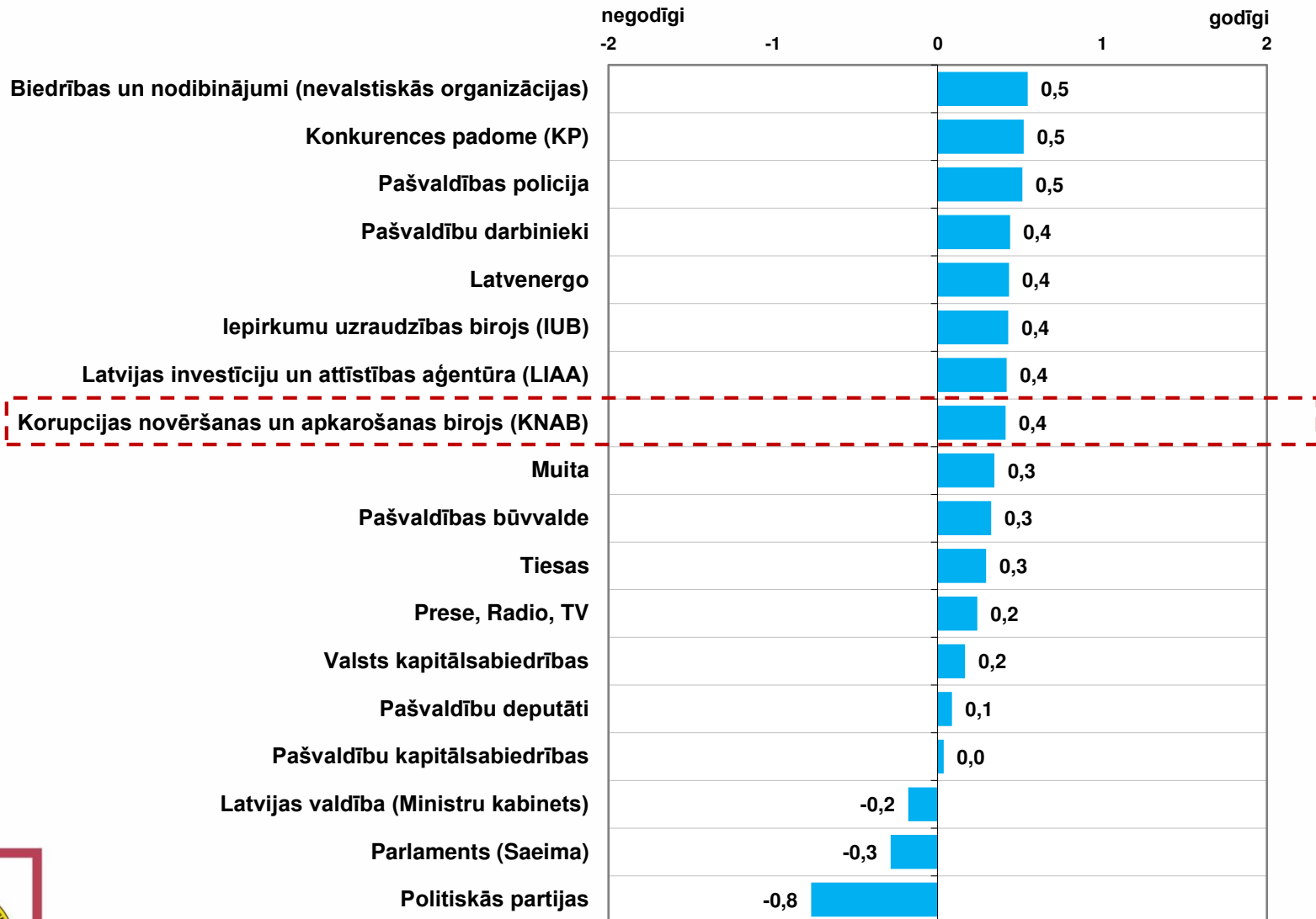

Kā Jūs novērtētu sekojošu institūciju godīgumu, runājot par korupciju?

Vidējais novērtējums 5 punktu skalā,

kur -2 ir "ļoti negodīgi", bet 2 - "ļoti godīgi"

MAZĀK POZITĪVI VĒRTĒTO INSTITŪCIJU GRUPA (20.-37.vieta)

Kontaktinformācija:

Tirgus un sociālo pētījumu centrs «Latvijas Fakti»

Adrese: Bruņinieku iela 8a-5, Rīga, LV-1010

web: www.latvianfacts.lv

Oksana Kurcalte

Vecākā projektu vadītāja

Tālrunis: +371 67314002

E-pasts: sana@latfacts.lv

